

Tiesa atklātā sēdē sāk izskatīt krimināllietu par izspiešanu grupā.

Iesaistīti Kuldīgā pazīstami cilvēki. → 3. lpp.

Tiesā par Valtaiķu dievnama piederību **uzvarējusi Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca**, bet autonomā luterāņu draudze varēs to izmantot. Kā konflikts izveidojās, skaidro Dina Poriņa.

→ 6. lpp.

SNĒPELES DEJU KOLEKTĪVS NODEJO 100. KONCERTU.

→ 4. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 23
(11 259)

Cena
0,68 eiro

Piektdiena, 2018. gada 23. februāris

Kuldīgas adatu fabrikas (vecās slimnīcas) pārbūvei par mākslas un radošo klasteri būs pieejami 1,8 miljoni eiro no Eiropas Reģionālās attīstības fonda.

Mākslai un izglītībai – zaļā gaismā

Arhitektes
Zaigas Gailes
projekta vizualizācija.

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa šonedēļ parakstījusi vienošanos ar Centrālās finanšu un līgumu aģentūras direktori Anitu Krūmiņu par projektu *Jēkaba ceļa kultūras mantojuma un mākslas jaunrades magnēti*. Tas noticis Latvijas Mākslas akadēmijā (LMA), klātesot rektoram Kristapam Zariņam un visiem partneriem. Projekta iesniedzējs ir Kuldīgas novada pašvaldība, bet partneri – Alsungas un Talsu novada pašvaldība un

biedrība *Pedvāle*. Alsungas pils restaurācijai paredzēti ap 285 000 eiro, bet Sabilē iecerēts sinagogā izveidot mākslas un kultūras tūrisma centru, atjaunot pilsētas laukumu. Starptautiskā mākslinieku rezidence *Pedvāle* iecerējusi atjaunot baronu Firksu Pedvāles muižas kungu māju.

Viss tiks paveikts līdz 2020. gada 31. decembrim. Kopumā vajag ap 5,24 miljoniem eiro, bet atbalsts ir gandrīz trīs miljoni. Būs jāiegulda arī pašvaldības nauda. Cik

liela, to rādīs iepirkums.

Kuldīgas klastera projektu arhitekte Zaiga Gaile jau izstrādājusi. „Tikko tam būs pabeigta ekspertīze, varēsim izsludināt iepirkumu,” informēja I. Bērziņa. Tas būs izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs, kas kopā ar LMA piedāvās inovatīvas programmas augstākajā un pieaugušo izglītībā.

Iveta Grīniņa

3

lielākās vilšanās

3

pozitīvie pārsteigumi

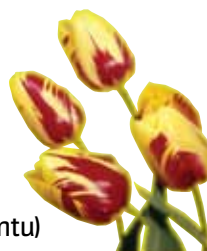
Vērtējam Latvijas sportistu startu olimpiskajās spēlēs.

→ 2. lpp.

Kurzemnieku martam var abonēt:

līdz 26. februārim

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu)
- pasta nodaļās
- pie pastniekiem
- redakcijā (ietaupot 71 centu)

Pirmdien, 26. februārī:

- Jaunami taksometru pārvadājumos.
- Atkarība: kā no tās tikt vaļā.
- Kādas būs ielu kafējnīcas un terases.
- Stambulas konvencija viedokļu krustugunis.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Kā saglabāt vēsu prātu

Maija Jankovska,
tāl. 63323021,
redakcija@kurzemnieks.lv

Pēdējā laika notikumi banku sfērā nevar atstāt vienaldzīgu. Satraucoša jau bija gan ziņa par *Norvik* bankas vērsanos tiesā pret Latviju saistībā ar it kā negodīgu regulējošo darbību investīciju lietās, gan par ASV noteiktajiem maksājumu ierobežojumiem bankai *ABLV*. Taču Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimšēviča aizturēšana kļuvis par skandālu, kas mēroga ziņa, šķiet, pārspēj pat *Rīdzenes* sarunas. Atšķirībā no oligarhu lietām, kur pēc sarunu publicēšanas lielos vilcienos viss bija skaidrs, I. Rimšēviča aizturēšanas gadījumā nomācoša ir absolūta neziņa par to, kas tad īsti noticis.

„Problēmu Latvijā ir vairāk nekā vajag, taču katra jāskata atsevišķi, nesakot, ka viss ir slikti, ka valsts ir izgāzusies.”

Vērojot no malas, nekādi nevar zināt, kura publiski izskanējusi versija ir patiesa. Viens skaidrojums: pret I. Rimšēviču tiekot vēsta apmelojoša kampaņa, jo viņš iestājies pret noziedzīgi iegūtas naudas legalizāciju Latvijas komercbankās. Pretējais viedoklis: tieši I. Rimšēvičs savtīgu nolūku vārdā mūsu finanšu sektorā uzturot koruptīvas shēmas, no bankām pieprasot kukuļus un veicinot naudas atmazgāšanu, turklāt vēl uzturot attiecības ar Kremli pietuvinātām personām.

Abas versijas ir vienlīdz biedējošas: vienā variantā uzrādīt Latvijas vājumu iepretim komercbankām un ārvalstu

nelabvēļiem, otrā variantā liecinot par valsts vājumu iepretim atsevišķu negodīgu amatpersonu savērtajām korupcijas shēmām. Rezultāts abos ir viens: uzradies papildu iemesls valstij neuzticēties. Un tas viss priekšvēlēšanu gadā, kad uz šāda fona pretoties smadzeņu skalošanai būs jo grūtāk.

Cenšos sev atbildēt, kā saglabāt vēsu prātu. Lūk, pāris atbilžu. Pirmkārt, neļauties pārsteidzīgiem vispārinājumiem. Skaidrs, ka problēmu mums vairāk nekā vajag, taču katra jāapskata atsevišķi, pēc iespējas precīzāk turoties pie faktiem un īpašu uzmanību pievēršot izejas meklējumiem, nevis pasakot vien to, ka viss ir slikti un šī valsts izgāzusies. Bezcerība var novest tikai pie naivas ticības kādai politiskajai mesijai, kas visu to šķiru solās aizvākt. Tā diemžēl nenotiek.

Otrkārt, nenoīcēt sazvērestības teorijām. Viena aktuālā: viss ir Kremļa inscenēts. Kaut kur dzirdēju labu salīdzinājumu – Krievija nav tik spēcīga, lai ko tādu izraisītu, tā drīzāk darbojas kā šakālis, kas upurim metas virsū tikai tad, kad sajutis asins smaržu. Krievijas propagandai mūsu situācija nūdien ir gards kumoss, taču Latvija pati vien vainīga, Krievija to tikai izmanto.

Treškārt, kritiski izturēties pret jebkuru informāciju. Īpaši pret materiāliem internetā. Sevišķi tāpēc, ka vēlēšanu kampaņā partiju un ārvalstu spēlētāju darbību sociālajos tīklos KNAB nekontrolēšot, tur, visticamāk, redzēsīm brīnumlietas.

Pret pārsteidzīgiem vispārinājumiem un sazvērestībām man izstrādājusies gluži vai imunitāte, bet ar pēdējā principa ievērošanu klājas daudz grūtāk. Bet cita varianta nav.

MUMS ZVANA

Biļetes jākrāj

„Kuldīgas novada pensionāriem ir e-taloni, ar kuriem pilsētas autobusā var braukt par velti. Ko darīt, ja dzīvoju laukos un līdz Kuldīgai varu tikt tikai ar starpilsētu autobusu?” jautā kāda kundze. Viņa iepirkties brauc tikai divas trīs reizes mēnesī, tāpēc katru reizi biļeti nest uz pagasta pārvaldi neesot izdevīgi.

Domes juriste Vineta Petrika skaidro: ja nav iespējams izmantot e-talonus, seniori var biļetes saglabāt, rakstīt iesniegumu par ceļa izdevumu samaksu un pievienot sakrātās biļetes. To var gan iesniegt pagasta pārvaldē, gan, pilsētā esot, atnest uz domi Baznīcas ielā 1.

Inguna Spuleniece

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet:
redakcija@kurzemnieks.lv.

TRĪS VIEDOKĻI

Kā vērtējat mūsu sportistu veikumu ziemas olimpiskajās spēlēs Korejā?

Trīs plusi, trīs minusi

1. Andris Treimanis, futbola tiesnesis:

– Ar lielu interesi skatos olimpiādi un vēroju mūsu atlētu startu. Disciplīnas, kurām sekoju līdzī, noteikti ir šorttreks, ātrslidošana un bobu četrinieki.

Bija trīs lielākās vilšanās: nr. 1 – skeletonista Martina Dukura palikšana ārpus medaļu trijnieka, nr. 2 – biatlonista Andreja Rastorgujeva neveiksmes šausā-

nā, kas nevienā disciplīnā neļāva iesaistīties cīņā par medaļām, nr. 3 – kamaniņu braucēju nespēja, vājie rezultāti, kaut gan Latvija ir viena no retajām valstīm, kurai ir sava kamaniņu trase un samērā bagātīgas tradīcijas šajā sporta veidā.

Ir arī trīs pozitīvie pārsteigumi: nr. 1 – Oskara Melbārža un Jāņa Strengas bronza divnieku ekipāžā – atgriešanās pēc trau-

mas un neizteiksmīgās sezonas izdevusies teicami! Nr. 2 – pārsteidza Haralda Silova 4. vieta ātrslidošanā; sporta veidā, kurā Nīderlande dominē, uzskatu to par lielu sasniegumu, jo Latvijā šajā sporta veidā nav lielu tradīciju un treniņbāzes. Nr. 3 – jaunā biatlonista Oskara Muižnieka spēja apsteigt Rastorgujevu.

Lepnums par mūsējiem

2. Zigmunds Dvarons, Kuldīgas futbola komandas *Nikers* vadītājs:

– Olimpiēšu startu vērtēju pozitīvi. Lai arī vairākās disciplīnās jau bijām ierindoti starp medaļniekiem, tomēr neizcīnījām. Tomēr sportisti paveikuši lielu darbu, lai vispār tur nokļūtu, tāpēc esmu ļoti lepns, ka no mūsu

mazās valsts tur ir 35 sportisti deviņās disciplīnās. To uzskatu par labu sasniegumu, turklāt 14 sportistiem šī ir debija. Spēles vēl nav beigušās, medaļas un pārsteigumus gaidu līdz pēdējam brīdim. Individuāli vienmēr gribas, lai katrs mūsējais izcīna medaļu, taču vienmēr tas neizdodas – tāds diemžēl ir sports.

Protams, fantastiskas emocijas sagādāja Oskars Melbārdis ar Jāni Strengu, izcīnot bronzu bobsleja divniekos. Mans ziemas sporta favorīts ir hokejs. Televīzijā lielāko uzmanību pievērsu bobslejam, kamaniņām un skeletonam, jo tur startē visvairāk mūsējo, taču patika arī slidotāju cīņa šorttrekā un ātrslidošanā.

Tādas emocijas!

3. Uģis Jocis, profesionāls sportists, vieglatlēts:

– Spēles nav beigušās, bet sportisti startēja diezgan labi: viena medaļa jau ir, gan jau ne pēdējā. Vienmēr var būt labāk,

bet jālepojas ar to, kas mums ir! Jāsaprot, ka arī viņi ir cilvēki, un tādas emocijas var izbaudīt tikai reizi četros gados. Ļoti patīk skatīties biatlonu. Svarīgi ir tas, kā pirms sacensībām sevi noska-

ņo, jo viss galvenais jau izdarīts treniņā pirms lielā uzņāciena. Ja arī iecerētais neizdodas, nav tik ļoti jāpārdzīvo, jo veiksmē vienmēr nevar stāvēt klāt.

Inta Jansone

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā sadzīvojat ar ziemas salu?

Antra Zemīte, arhitekta palīdze: – Fantastiski! Ir tāpat, kā bija manā bērnībā: aukstas ziemas, skaidras debesis, saule. Tas dod tik daudz enerģijas! Jūtos ļoti labi.

Vizma Hartmane, Laidu bibliotēkas vadītāja: – Labi, jo vaina jau var būt tikai apģērbā. Ja tas nav piemērots, tad ir auksti, bet, ja pareizi izvēlēts, tad viss kārtībā. Vispār esmu siltā laika cienītāja, tādēļ labāk patīk vasara, bet ziemā, kad visapkārt sniegs, priecājos par dabas skaistumu.

Jānis Linājs, apzaļumotājs: – Man ziema patīk, vislabāk, ja turas kādi pieci grādi pie sala. Tad patīk pabaudīt ekstrēmākus ziemas priekus. Ja sals lielāks, tad vairs nav tik patīkami, bet problēmas jau nekādas nav.

Māra Vētra, pensionāre: – Super! Vismaz ziemas drēbes var uzvilkt. Citādi biezie zābaki tā arī stāvēja neizmantoti. Bērni, mazbērni izbauda ziemas priekus, arī es izeju pastaigāt, pabūt saulītē. Bet vispār esmu jau tādās kā pavasara gaidās.

Daiga Freiberga, grāmatvede: – Sadzīvoju, jo nav izvēles, bet man ļoti nepatīk – esmu rudens cilvēks. Nekādi tradicionālie ziemas prieki arī nepatīk, bet pirms pāris gadiem sāku nūjot. Tā kā to var darīt arī ziemā, tad tas man patīk, ja ir piemērots apģērbs.

Modris Mazozoliņš, strādā savā saimniecībā: – Ļoti forši! Patīk sals vai nepatīk – par to nedomāju, bet priecājos, ka beidzot ar traktoru var iebraukt mežā pēc malkas. Pirms tam pa dubļiem vien bija jābrien.

Jolanta Hercenberga, Aivara Vētrāja foto

Ko paveic mājražojuma izskats

Svarīgi, kā ražotājs produkciju pasniedz!, Sadarbībā ir spēks un nauda! – ar tādām veiksmīgas mājražošanas idejām no pārtikas izstādes-gadatirgus Zaļā nedēļa Berlīnē Alsungas novada domes priekšsēde Daiga Kalniņa dalījās ar uzņēmējiem.

Alsungas novada vadītāja Daiga Kalniņa no Berlīnes Zaļās nedēļas atvedusi dažādus mājražojumus, kurus vietējiem uzņēmējiem piedāvāja novērtēt vizuāli un arī nogaršot.

Tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrā uz tikšanos bija atnākuši ap 20 topošo un tagadējo uzņēmēju un mājražotāju.

D.Kalniņa rādīja un deva nogaršot Vācijā iegādātos produktus, piemēram, burkānu čipsus, liķierus, stāstīja, ka viņas un citu apmeklētāju uzmanību konkurētspējīgām precēm piesaistījis tieši pasniegšanas veids. D.Kalniņa

aicināja padomāt, kā savu ražojumu ar izdomu padarīt interesantu ekskursantiem un vietējiem, bet pašiem – ienesīgu.

Alsungas novada domes darbiniece Santa Kreičmane pastāstīja par nodokļu izmaiņām pašnodarbinātajiem šogad un aicināja lūgt grāmatvežu vai Valsts ieņēmumu dienesta palīdzību, jo maksāšana kļūvusi sarežģītāka.

Savukārt Latvijas Lauku

konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja vadītāja Daiga Mellere informēja par finansējumu projektiem un stāstīja, kā mājražotāji sadarbojas kooperatīvajā sabiedrībā *Kuldīgas labumi*.

Tā kā ražotājiem tas ir izdevīgi, viņa aicināja pievienoties arī alsundzniekus.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Zemessargi mācīsies trīs dienas

No 23. līdz 25. februārim Skrundas militārajā pilsētiņā notiks Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes bataljona nodaļu komandieru mācības, kurās tiks radīts troksnis un dūmi.

Mācību nolūks ir pilnveidot kaujas iemaņas un nostiprināt zināšanas par dažādām militārām tēmām. Tiks izmantota salūtmunīcija un sprādzienu imitācijas līdzekļi, kas cilvēku veselību un dzīvību neapdraud. Nacionālie bruņotie spēki lūdz iedzīvotājus izturēties ar sapratni.

4. Kurzemes brigāde aptver visu Kurzemi un daļu Zemgales. Tās pakļautībā atrodas štābs Liepājā, kājnieku bataljoni Liepājā, Dobelē un Ventspilī, nodrošinājuma bataljons Kuldīgā un kaujas atbalsta bataljons Jelgavā.

Iespēja jautāt notāram

27. un 28. februārī ikviens var bez maksas konsultēties pie notāra un saņemt atbildes uz juridiskiem jautājumiem. Kuldīgā Irīna Birzniece un Agris Jaunpujēns savā prakses vietā Pilsētas laukumā 4 strādās no 10.00 līdz 16.00.

Kā stāsta I.Birznieces sekretāre Kristīne Veremeja, tiem, kuri vēlas uzzināt, kā likumīgi nokārtot personiskās vai mantiskās attiecības, iepriekš ar notāru jāvienojas par laiku. Ja tas nav izdarīts, tad jāgaida rindā. „Katru gadu Notāru padome izvirza aktuālu tēmu. Šogad tā ir *Kā sevi pasargāt no krāpniekiem*, bet pēc pieredzes zinām, ka cilvēki nāk ar visādiem jautājumiem,” saka K.Veremeja.

Kā informē Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšsēdis Jānis Skrastiņš, drīz ar notāru varēsot sazināties internetā, izmantojot skaiti, jo top notāru portāls: „Tad ikvienam šie pakalpojumi būs pieejami attālināti, arī tiem valstspiederīgajiem, kuri atrodas ārpus Latvijas.”

Cik koku nozāgēt ielu pārbūvei

Pirmdien, 26. februārī, 17.00 Kuldīgas novada domē ikviens var piedalīties apspriešanās par teju 70 koku nozāgēšanu projektā *Zaļās ielas pārbūve un Ēdoles ielas posma atjaunošana no apvedceļa līdz Kraulu ielai*. Autors – Rīgas SIA *BM-projekts*. Ēdoles, Zaļajā un Alsungas ielā plānots nozāgēt

(ar stumbra diametru virs 20 cm) 16 bērzus, 13 blīgzņas, 13 kļavas, astoņas priedes, tikpat liepu u.c.

Materiāli un anketas – domē un www.kuldiga.lv, tās iesniegt līdz 5. marta 18.00.

Vides speciālistes tālr. 63324935; e-pasts: dace.jansone@kuldiga.lv.

Dzied Žilinska konkursā

Kuldīgas mūzikas skolas 1. kora klases audzēkne Alise Cine (skolotāja Maruta Rozīte) izcīnījusi 3. vietu Arvīda Žilinska 6. vokālistu konkursā Jēkabpilī. Piedalījās arī 5. kora klases audzēkne Laura

Liepiņa un 8. klases audzēkne Krista Bērtulsone. Dziedātājam palīdzēja koncertmeistare Marta Ozoliņa.

Pavisam sacentās 101 dalībnieks no Latvijas un Lietuvas.

Vēl var ziedot bērniem

Līdz februārim labdarības akcijā *Enģeļi pār Latviju* saziēdoti 174 592,70 eiro, ar kuriem varēs palīdzēt 139 bērniem.

Atbalstu vēl gaida 28 ar dažādām veselības problēmām,

tādēļ līdz mēneša beigām vēl var ziedot veikalos *Rimi* un *Supernetto*, Bērnu slimnīcas fonda mājaslapā www.bsf.lv, kā arī pa labdarības tālruni 90006486 (zvans – 1,42 eiro).

Deg sadzīves mantas

20. februārī ap 19.30 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā saņemts izsaukums uz Jelgavas ielu Kuldīgā, kur divstā-

vu mājas pirmā stāva kāpņu telpā dega sadzīves mantas (4 m²).

Ugunsgrēks likvidēts 13 minūtēs.

Izskata lietu par izspiešanu

Kurzemes rajona tiesa Kuldīgā sāks izskatīt krimināllietu, kurā par izspiešanu grupā apsūdzēti Ainis Baltaiskalns, Igors Zauers un Ivars Rozenbahs.

Apsūdzība izvirzīta pēc Krimināllikuma 183. panta 2. daļas par izspiešanu grupā pēc iepriekšējas vienošanās vai tad, ja lietota vardarbība, ieroči vai sprāgstvielas.

Sods par to ir brīvības atņemšana līdz desmit gadiem ar mantas konfiskāciju vai bez tās un ar Valsts probācijas dienesta uzraudzību līdz trim gadiem.

Atklātā sēdē lietu izskata tiesnese Anita Simsone, pirmajā reizē nopratināta cietusī persona un vairāki liecinieki. Darbs turpināsies pirmdien, 26. februārī, 10.00.

NO VALSTS POLICIJAS IKDIENAS

Ar traktoru grāvī – dzērumā un bez tiesībām

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos Signe Šteinberga.

17. februāris. 15.17 Turlavā 1966. gadā dzimis vīrietis ar traktoru *John Deere* iebrauca grāvī, pie stūres atrodoties dzērumā (2,32 promiles), turklāt bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Tās viņam jau atņemtas uz pieciem gadiem. Sākts kriminālprocess.

18. februāris. Ap pusvieniem naktī Kuldīgā, Ventspils ielā, pagaidām nenoskaidrotas personas izsūtīšanas mājai logu. Sākts

kriminālprocess. Ap to pašu laiku 1998. gadā dzimis vīrietis ar auto *Audi Annas* ielā brauca bez vadītāja tiesībām, kā arī reibumā (1,67 promiles). Sākts kriminālprocess.

19. februāris. 13.16 saņemta informācija, ka Skrundā, Kuldīgas ielā, no pagalmā stāvošajiem mikroautobusiem *Ford Transit* nozagti katalizatori. Sākts kriminālprocess.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Salidojums Polijā daudz bērnu ģimenēm

Kuldīgas daudz bērnu ģimeņu biedrība *Šūpulītis* līdz februāra beigām aicina ģimenes ar trim un vairākiem bērniem pieteikties braucienam uz salidojumu un Eiropas Daudz bērnu ģimeņu konfederācijas (ELFAC) kopsapulci Polijā.

Tā notiks no 1. līdz 3. jūnijam Ščecinā, to organizē Polijas Nacionālā daudz bērnu ģimeņu biedrība *Trīs plus*. Šogad pasākums atvērta ģimenēm no Eiropas organizācijām, kuras vieno ELFAC. Paredzētas dažādas nodarbes, konference par aktuālo, dalīšanās pieredze. Pašiem jāmaksā par ceļu un naktsmītnēm, ko iesaka organizatori, bet ēdināšana, ekskursijas, koncerti un darbnīcas ir bez maksas. *Šūpulīša* vadītāja Argita Zundovska-Mediņa rēķina, ka vienam dalībniekam izmaksas var būt ap 80 eiro. Pieteikties pa tālr. 29159615.

Inguna Spuleniece

Cīnīsies par titulu Jaunais automehāniķis

Šodien Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma audzēkņi Artūrs Pavlovskis, Kristiāns Kairovs, Kristiāns Priedols-Striķis un Mārtiņš Simsons izstādē *Skola 2018* piedalīsies Latvijas jauno automehāniķu konkursa pusfinālā.

11. gadu pasākums pulcē vairākus simtus dalībnieku. Kuldīdznieki ir starp tiem 52, kuri piedalīsies otrajā kārtā – klātienē testā ar 30 jautājumiem. Pirmajā sacentās 247 entuziasti, un tas ir rekordskaitis. Jaunieši testā sekmīgi atbildējuši uz 100 jautājumiem par auto mehāniku, uzbūvi un jaunajām tehnoloģijām, pastāstīja SIA *Inter Cars Latvija* pārstāvis Egils Blaubergs. Fināls notiks Ķīpsalā no 6. līdz 8. aprīlim izstādē *Auto 2018*.

Inguna Spuleniece

Latvijas simtgadē – 100. koncerts

Vidējās paaudzes kolektīvs *Snēpele* nodejojis savu 100. koncertu, kopā ar draugiem parādot programmu *Īsa pamācība mīlēšanā*, un devies uz Viduseiropas latviešu kultūras dienām Nīderlandē.

Snēpeles vidējās paaudzes deju kopas jubilejas koncertā *Īsa pamācība mīlēšanā* Viļņu Jānim līgavu meklēja arī pašdarbības teātris: Magone (Astra Dadzīte), Jānis (Jānis Muižarājs) un Roze (Anita Ozoliņa).

Koncertā piedalījās arī vidējās paaudzes kolektīvi *Grieži* (Rīga), *Stopiņš* (Ulbroka), *Kvēle* (Liepāja), *Vaduguns* (Liepāja) un *Meždzirnas* (Kabile). Katrs izvēlējās tās dejas, kas pašiem mīlākas, jo jau vairākas sezonas lielākas pūles veltītas šīgada Deju svētku repertuāram. Dejo-tāju uzstāšanās mijās ar Snēpeles teātra izspēlētājam ainiņām par Viļņu Jāņa līgavas meklēšanas gaitām.

„Nevar jau visu laiku tikai

braukt pie citiem ciemos – jāaicina arī pie sevis,” saka kolektīva vadītāja Gunta Freiberga. „Nu uzaicinājām, mūsaprāt, maksimālo draugu skaitu, kādu kultūras nams spēj uzņemt.”

Pie Liepājas *Kvēles* snēpelnieki katru gadu dodas uz koncertu *Aprīļa pilieni*. Savukārt ar Liepājas *Vaduguni* un Rīgas *Griežiem* sadraudzējušies festivālā Čehijā. Jau no paša pirmā gada ilgst draudzība ar Stopiņu novada kolektīvu *Stopiņš*. Arī

Kabiles *Meždzirnas* ir seni draugi.

22. februārī snēpelnieki devās uz Rosendāli Nīderlandē, kur notiek Viduseiropas kultūras svētki. Tajos pulcēsies vairāk nekā 400 dalībnieku no Eiropas un ap 100 viesu no Latvijas. Tas ir viens no latviešu diasporas pasākumiem valsts simtgadē.

Iveta Grīniņa
Indara Vētrāja foto

Dzīvokli negrib pieņemt

Pieņemt dāvinājumu – dzīvokli Gudenieku pagasta Basos – Kuldīgas novada deputāti ceturtdien domes sēdē, visticamāk, atteiksies. Finanšu komitejā domes juriste Vineta Petrika deputātu uzmanību pievērsa faktam, ka šim mājoklim uzkrāts 251 eiro apsaimniekošanas parāds, bet Gudeniekos jau tagad nav īrnieku rindas, un 11 pašvaldības dzīvokļi stāv brīvi, tā radot zaudējumus, jo par apsaimniekošanu jāmaksā. Dāvinātājiem varētu ieteikt mājokli pārdot kādai privātpersonai.

Inguna Spuleniece

Pretendentus meklēs vēlreiz

Skrundas veselības un sociālās aprūpes centru (VSAC) vēl kādu laiku tomēr vadīs Sīgita Picule.

Ceturtdien tika sasaukta novada domes ārkārtas sēde, lai atceltu janvāra lēmumu par Janas Lindes apstiprināšanu šajā amatā no 12. februāra. Kā skaidroja priekšsēde Loreta Robežniece, lai dotu priekšroku sava novada speciālistiem, konkurss netika izsludināts. VSAC ir specifiska iestāde, un kandidātu atrast nav bijis viegli, līdz piekrišanu devusi *Latvijas Pasta* Skrundas nodaļas vadītāja J.Linde. Bet izrādījies, ka pērn mainīti Ministru kabineta noteikumi, kas paredz, ka VSAC vadītājam jābūt 2. līmeņa augstākajai izglītībai. Sēdē deputāts Juris Jaunzems situāciju komentēja tā: „Tas parāda domes darba stilu. Bija taču jābūt konkursam.”

Konkurss jau izsludināts. Galvenie nosacījumi: pretendentam vajadzīga otrā līmeņa augstākā izglītība vai akadēmiskā izglītība sociālajā darbā, pieredze vadošā amatā, darbā ar cilvēkiem un budžeta veidošanā.

Daina Tāfelberga

Svinot Meteņus, pie Ēdoles kultūras nama lieli un mazi iesaistījās rotaļās.

Meteņdienas jautrībā

Lini būs gari, kāpostiem galvas – mazas, bet sēņu un ogu mežā daudz – tāds pēc Meteņu ticējumiem šis gads sagaidāms Ēdoles pusē. Par to, lai šāda prognoze piepildītos, parūpējās ap 40 karnevāla dalībnieku.

Pie Ēdoles kultūras nama jau tradicionāli tika ceptas pankūkas, atgādināti ticējumi, lietās sveces, atnākušie gāja rotaļās, šļūca no kalna un darīja citas ēvērgēlības. Kā stāsta kultūras nama vadītāja Inese Porīķe, pagājušās nedēļas nogalē laiks lutinājās, tādēļ latviešu gadskārtas svētki nosvinēti jautri: „Auksti nebija, dalībnieku daudz. Katram no kalna jānošļūc deviņas reizes, to arī izdarījām, tādēļ pēc ticējuma lini

šogad augs gari. Pēc tā, ka šajā dienā uz jumtiem bija sniegs, sapratām, ka vasara būs bagāta ar sēnēm un ogām, bet, tā kā sniega bumbas neizdevās savelt, jo tas bija pārāk iрдens, ar kāpostiem gan būs švaki.

Meteņu karnevālā sāka snigt, un pankūciņām gan tas nepatika. Eļļa sprakšķēja uz visām pusēm, bet galvenā cepēja Lolita Sproģe ar visu tika galā, un pankūkas ar karstu tēju visiem garšoja labi. Skolotāja Aiga Ciekale ieradīja sveču liešanu, skolas folkloras pulciņš ar vadītāju Daci Jansoni visus iesaistīja rotaļās.”

Jolanta Hercenberga
Ineses Porīķes arhīva foto

Planīcas iela.

Agrāk partizāna vārdā, tagad kā senāk

„Privātmāja ir otrā darbavieta”

Brīvdienās, kad nav jābūt darbā ugunsdzēsēju depo Ventspilī, Jānis remontē nesen nopirkto māju.

Jānis un Līga māju Planīcas ielā nopirkuši pavisam nesen. Lai gan no ārpuses tā izskatās labi, iekšā darāmā pietiekot. Paziņas prasot: zemes gabals liels – kā ar to tikšot galā. Bet Jāni tas neuztrauc: „Esmu no laukiem, pie darba pieradis. Uzcelsim šķūnīti, garāžu. Ābelītes jau ir, iestādīsim zemenes. Ļoti novērtēju to, ka īpašums pieder mums. Dzīvokli var izremontēt, bet, ja visai mājai kaut kas notiek, tavs darbs vējā. Turklāt vēl kādam nez par ko jāmaksā. Šeit zinu, ko daru un kāpēc. Planīcas ielā mums patīk, kaimiņš labs – esam jau iepazinušies.”

Jānis cēlies no Alsungas, kādu laiku abi ar sievu strādājuši Rīgā, sakrājuši naudu, līdz nolēmuši apmesties Kuldīgā. „Alsungu neizvēlējamies tāpēc, ka šeit vairāk darba iespēju un māja Kuldīgā maksā tikpat, cik dzīvoklis Rīgā,” skaidro Jānis. „Esmu ugunsdzēsējs, pagaidām strādāju Ventspilī, gan jau ar laiku būs vieta Kuldīgā vai Alsungā. Tagad man dežūra iznāk ik pēc trim dienām, tādēļ izbraidāt nav sarežģīti. Atliek laiks mājas remontam.”

Agnese Niedra: „Kurzemē izpalīdzīgu un strādīgu cilvēku grūti atrast. Tie, kuriem palīdzu saimniecībā, ir priecīgi, ka mani dabūjuši.”

„Šeit esmu laimīga!”

Tā saka Agnese Niedra, kura uz Kuldīgu pārcēlusies no Bauskas apkārtnes. „Vienu laiku dzīvoju pie vecākās māšas Kandavas stacijā. Tur iepazinos ar puisi no Kuldīgas, viņš mani atveda šurp. Pilsētā dzīve labāka: visur var aiziet kājām, var kādu darbu atrast. Laukos palika vecāki. Tētis braukā uz darbu Pūrē, jo tuvāk nevarēja atrast, kur normāli nopelnīt. Es Kuldīgā palīdzu cilvēkiem tīrīt mājas, un viņi brīnās, kā es mākot to darīt tik tīri. Vasarā ravēju dārzus, palīdzu veciem cilvēkiem malku ienest. Man tas patīk. Darba mīlestību vecāki ieaudzināja – jau desmit gadus ravēju garās vagas. Domāju, ka bērņus vajag pie darba radināt, tomēr savu dēliņu Ričardu drusku pasaudzēju, kaut viņš jau tagad cenšas visā palīdzēt. Viņam šomēnes būs septiņi gadi, pieteicu 1. klasē Centra vidusskolā. Vīrs Gatis strādā autoservisā. Mums viss labi,” Agnese smaida.

Ar trusi, kaķi un šinšillu

Signei Jurčai mīli visi viņas dzīvnieki. Meitene zina, ka dzīvnieciņi ne tikai jāmīlo, bet arī regulāri jāapkopj.

Signes trusis Bucis atsaucas, kad saimniece aicina.

Signe Jurču, kura mācās 7. klasē, *Kurzemnieks* sastop mājās, jo meitene apslimusi. Planīcas ielā ģimene dzīvo jau trešo gadu: „Pirms tam bijām dzīvoklī Lapeglu ielā. Te mums patīk labāk, jo ir daudz svaiga gaisa un pašiem sava sēta. Dzīvoklī bija mazāk darba nekā mājā. Mammai palīdzu sakopt istabas, uztaisīt est.” Signe gribējusi būt par veterinārārsti, bet tagad domā, ka ne, lai gan viņas aprūpē ir kaķene, trusis un šinšilla. Meiteni interesē sporta, matemātika un literatūra. Pēc 12. klases izlemšot, kam pievērsties vairāk.

Ar dēlu palīdzību

„Kad mazdēls atbrauc no Rīgas, saka: atbraucis uz laukiem. Tā jau Planīcas ielā arī ir. Mašīnas daudz nejūt, dārzs ir,” Brita Reinfeldē ir apmierināta.

Brita Reinfeldē sākumā teic – blakus mājās dzīvojot interesantāki cilvēki: „Ikdienā mani vaktē sunītis Pifs. Bet kaimiņu Marutiņa gluži kā meita – vienmēr apjautājās, vai nevajag palīdzēt. Man tūlīt būs 85 gadi. Daktere jau teica, ka bez nūjas apkārt staigāt nevajag. Vakar slaucīju ielu, nūjiņu noliku malā, nokritu un smagi sasitos. Tā ir, ka dakteri neklausa.” Nākamajā brīdī Britas kundze vedina istabā un rāda, cik labu remontu uztaisījis meistars no Priedaines: „Man te viss bija piekūpējis melns. Viņš gan cepeškrānsi apmainīja, gan visu melnumu dabūja nost, gan veļas mašīnu salaboja. Tas nu ir vienreizējs meistars!”

Britas kundzei ir dēli Modris un Agris, arī mazdēls Ivo, ko viņa dēvē par trešo dēlu: „Ivo esmu izskolojusi, tagad viņš labā darbā ārzemju firmā Rīgā. Pašam jau 38 gadi, pērn apprecējās un gaida bērniņu. Viņš man

liels palīgs – taisa tādus pārsteigumus, ka prieks dzīvot! Man bija vecs ledusskapis. Ivo atbrauc: „Vecmāmiņ, aizskriešu uz veikalu.” Pēc brīža abi ar tēvu Agri atved ledusskapi. Nesen atveda televizoru, to plakano. Skatos seriālus, man viens aktieris ļoti patīk. Noskatos arī spēli *V.I.P.*, raidījumu par gudrajiem skolēniem, sportu, par Dukuriem skatījos. Patika *Kurzemniekā* par sportistiem rakstītais, ka arī 4. un 5. vieta ir labas. Tagad mani interesē tas, ko par Ilmāru Rimšēviču stāsta. Neticu, ka viņš darījis ko aplamu. Cik esmu klausījusies, viņš vienmēr mūsu valdību uz labu pamācījis. Televīzijā nevaru ciest tās garās reklāmas. Lai šo laiku veltī nezaudētu, lasu *Kurzemnieku*. To vienmēr izlasu no pirmās līdz pēdējai lappusei.”

Jautāta par interesanto vārdu, Britas kundze skaidro: „Tēvs milzīgi daudz lasīja romānus. Vienā to izlasīja. Man vēl glabājas baznīcas kalendārs, kurā

mans vārds ir iekšā. Arī mūsdienās ir kalendāri, kuros daudzi jocīgi vārdi. Tādos Brita ierakstīta 1. februārī. Bijušie kolēģi to labi zina.”

Kolēģu iznāk daudz: 17 gadi pavadīti tirdzniecībā, 23 – skaitļošanas stacijā, bet pēc aiziešanas pensijā – seši mūzikas skolā par apkopēju. „Strādāju līdz 75 gadiem. Tad sāku ņemties ap māju. Paņēmu vēl divus ģimenes dārzus, audzēju lilijas, tulpes un narcises savam priekam. Dārzu kopju arī tagad – tādu strīpu pie mājas. Tagad bēdājos, ka divas ābeles jānozāģē. Kaimiņi stādīja dzīvzogu un vienu pusi jau apzāģēja, tagad vainags tāds kroplīgs. Bet divas citas vēl gribu atstāt,” Britas kundze rāda pa logu.

**Inguna Spulenicē
Aivara Vētrāja foto**

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Dievnamas uz diviem, prasība Strasbūrā

Apritējuši desmit gadi, kopš Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca (LELB) tiesā sāka un pirms diviem gadiem arī uzvarēja cīņu, iegūstot īpašumā Valtaiķu dievnamu, kurā, pēc Valsts arhīva ziņām, autonomā evaņģēliski luteriskā draudze darbojusies jau kopš 1683. gada. Janvārī tā dievkalpojumu noturēja ārpus ierastās mājvietas – otrpus ceļam t.s. tautas namā, bet svētdien 14.00 atkal tiksies baznīcā. Tomēr šķietami klusās nomales vārds nu nonācis Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

GADIEM ILGA NESKAIDRĪBA

90. gadu sākumā attiecības starp arhibīskapa Kārļa Gailīša vadīto LELB un mācītāju Sigurdu Sproģi sarežģījās, un garīdznieks ar savām draudzēm Valtaiķos, Snēpelē, Aizputē un Cīravā no šīs organizācijas izstājās. Sākās ilgstoša juridiski sarežģīta skaidrošanās, kurš tad īsti ir pirmskara Valtaiķu draudzes īpašumu pārmantotājs.

Agrākajai Laidu pagasta padomei bija jāizlemj, kurai reliģiskajai organizācijai – lielajai vai mazajai – dievnamu un zemi atdot,

tagad skaidro Kuldīgas novada domes juriste Vineta Petrika. 90. gadu sākumā vietējā draudze jau laikus pieteikusies īpašumus atgūt, taču zemesgrāmatā tie netika ierakstīti. Ap 2002. gadu draudze pretendēja vairs tikai uz pushektāru ap dievnamu, nevis visiem 53 ha. Daļu zemes pagasta padome ļāva izpirkt zemnieku saimniecībām. Bet 2008. gadā (14 gadus pēc pieteikšanās termiņa) prasību tiesā iesniedza LELB, uzskatot, ka ir īstā tiesību pārņēmēja un ka atdalījusies draudze vairs nav pirmskara

draudzes mantiniece.

2016. gadā spēkā stājās Augstākās tiesas (AT) Civillietu tiesas palātas spriedums – LELB kā reliģiskajam centram atjaunotas tiesības uz daļu no tā, kas agrākajai draudzei piederējis pirms 1941. gada: uz baznīcu un 0,41 ha zemes, kā arī uz 14,3 ha, dzīvojamajām ēkām *Smilgas* un *Lapiņas* un saimniecības ēku. LELB prasījusi visus 53 ha, taču daļa jau bija atdota diviem zemniekiem, kuri to ierakstījuši zemesgrāmatā.

ATSLĒGAS NODOTAS AIZPUTEI

Kopš S.Sproģa nāves 2013. gadā Valtaiķu autonomajā draudzē kalpo mācītājs Varis Bitenijs. Viņš stāsta, ka tiesvedības laikā draudze bijusi gatava mierizlīgumam. Kopā ar LELB uzņēmumu *Pastorāts*, kas atbild par tās īpašumiem, izstrādāts servitūta līgums: dievnamas pieder LELB, bet draudze var to mūžīgi lietot. Tomēr baznīcas vadība atteikusies to parakstīt. Arī AT piedāvājumam izmantot mediāciju – vienoties ar starpnieka palīdzību – Valtaiķu draudze piekritusi, bet LELB ne.

Kad tiesa īpašumu atdeva lie-

lajai baznīcai, pērnavsar pēc zemes uzmērīšanas un inventarizācijas tas nodots *Pastorāta* rīcībā. Ziemassvētkos kopā ar autonomās draudzes mācītāju kalpojās arī LELB Aizputes luterāņu mācītājs Erlands Lazdāns. Un tad izrādījies, ka tas ir atslēgu pārņemšanas brīdis, saka V.Bitenijs.

Ne E.Lazdāns, ne Kurzemes bīskaps Hanss Martins Jons nav bijuši tiesīgi valtiņniekiem ļaut dievnamu lietot, līdz janvāra beigās LELB Virsvaldes sekretārs Romāns Ganiņš atsūtījis vēstuli. Tajā teikts, ka baznīcas vadība slēgs pilnvarojuma līgumu ar savu Aizputes draudzi, kurai būs rakstiski jāvienojas, kā dievnamu izmantos autonomā draudze. Tiesa, bīskapu kolēģijas vadlīnijas, kas valtiņniekiem būtu jāievēro, tobrīd vēl nebija tapušas. Bet tikmēr vietējie drīkstēja baznīcu lietot, saskaņojot ar E.Lazdānu. Tomēr pagaidu neskaidrību dēļ janvāra un februāra dievkalpojumam pagasta padome atvēlēja draudzei tukšās telpas blakus veikalam.

BŪS VAĻĀ DIVREIZ MĒNESĪ

Kā *Kurzemniekam* skaidro R.Ganiņš, bīskapu kolēģijas vadlīnijas ir gatavas un autonomajai draudzei tiks nosūtītas. Galvenais tajās ir: dievnamas lietojams kristīgai kalpošanai, koncertiem u.c. pasākumiem; cienot nama saimnieku, tajā nav ļauts aģitēt pret LELB. Pašlaik neesot nolūka Valtaiķos veidot atsevišķu draudzi, bet turpmāk reizi mēne-

◆ No četrām autonomajām luterāņu draudzēm Snēpelē, Valtaiķos, Aizputē un Cīravā trīs pēdējās 2015. gadā iestājušās Latvijas Evaņģēliski luteriskajā baznīcā ārpus Latvijas jeb LELBĀL.

◆ Aizputes un Cīravas īpašumi ierakstīti zemesgrāmatā, Snēpelē tas vēl nav izdarīts.

sī arī E.Lazdāns noturēs dievkalpojumu, jo šajā apkārtnē dzīvojo 19 cilvēku, kuri apmeklē LELB draudzi Aizputē. „Tāpēc, ka kāds mācītājs vai citi ir politiski atšķirīgos ieskatos, mēs jau neliestim vietējiem apmeklēt baznīcu.”

AKMEŅI UN CILVĒKI

„Esam gatavi sadarboties,” uzsver arī V.Bitenijs un rāda simbolisku fotogrāfiju – Rīgas anglikāņu baznīcā pie durvīm vairākas pastkastītes, kas liecina, ka vienā dievnamā sadzīvo trīs ļoti atšķirīgas draudzes. „Tāds ir mūsu mērķis arī Valtaiķos. Šī draudze ir ļoti vīrišķīga, īpaši tās priekšnieks Tālis Lagzdīns un citi ilggadējie locekļi, kuri to visu izturējuši. Ir kārdinājums teikt, ka esam upuri, bet to nedrīkst darīt. Daudz domā, ka baznīca ir tie, kam pieder mirušie akmeņi – ēka, taču īstā baznīca ir augšāmceltā Kristus miesa – draudze.”

Dina Porīņa

ĪSI PAR TIESVEDĪBU

- LELB ar Valtaiķu autonomo evaņģēliski luterisko draudzi un pašvaldību tiesājas no 2008. līdz 2016. gadam.
- Pirmoreiz Augstākā tiesa (AT) nolemj par labu draudzei, bet pēc LELB pārsūdzības AT Senāts nosaka citu tiesnešu kolēģiju un uzdod lietu izskatīt no jauna.
- Pēc 2013. gada draudze tiesvedības laikā ir gatava gan mierizlīgumam, gan mediācijai, tomēr LELB no abām iespējām atteikusies.
- 2015. gada aprīlī AT jaunais sastāvs izlemj par labu LELB.
- 2015. gada maijā draudze iesniedz kasācijas sūdzību.
- 2016. gada maijā AT Senāta rīcības komisija nolemj: tiesvedība netiks turpināta. Spriedums stājas spēkā – īpašumi pienākas LELB.
- 2016. gada novembrī Valtaiķu draudze prasību pret Latvijas valsti iesniedz Eiropas Cilvēktiesību tiesā (ECT).
- 2017. gada februārī ECT paziņo, ka prasība pieņemta un tiesvedība ierosināta. Pašlaik jaunu ziņu nav.

STĀRKA VĒSTIS

No 14. līdz 21. februārim Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā piedzimuši deviņi bērniņi, kuriem doti šādi vārdi: Elza, Emma, Stefānija, Keitija, Pauls, Artis, Bruno, Kristers, Kristaps.

DĀRZKOPJIEM

Kā katru gadu – nevajag steigties

„Nokavēts vēl nav nekas. Laika ziņas liecina, ka martā vēl var būt liels sals,” saka dārzniece Mirdza Brencē.

☀ Lai sētu papriku, laba diena būs 27. februāris. Tai vajag ilgāku laiku, lai izaugtu līdz stādīšanai. Nākamie datumu ir 8. un 9. marts.

☀ Par tomātiem var teikt kā vienmēr: „Nevajag steigties!” Labāk iesēt vēlāk, tad tie neizstīdēs. Pirmie labvēlīgie datumu ir 19., 20. un 21. marts, nākamie – 26., 27. un 28. marts. Lauka tomātus var sēt ne agrāk par 14. aprīli.

☀ Lapu salāti ir vēsuma izturīgi. Tos var sēt 4.–7. martā vai 20.–21. martā.

☀ Par gurķiem pagaidām nav ko domāt, jo tie ir ļoti jutīgi pret aukstumu. Tos varētu sēt aprīļa vidū, jo pa 20–25 dienām izaug pietiekami glīts stāds. Piemēroti datumu ir 23. un 24. aprīlis.

☀ Ja siltumnīca atrodas tuvu mājai, stādīņu kastītes pa dienu var iznest saulītē, bet vakarā nest iekšā, jo neviena lampa nevar aizstāt saules gaismu.

☀ Tā kā rudens bija lietains, augu mājas palika nesagatavotas. To vēl var paspēt, izsērojot vai izkūpinot ar kadiķiem un dezinficējot inventāru.

Iveta Grīniņa

GARĪGĀ VESELĪBA

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

IZDEĢŠANAS SINDROMS: sevi pavērot vai ar sevi aprunāties

? Izdeģšanas sindroms – mūsu kolektīvā (skolā) par to runā bieži, bet vai tas draud visās darbavietās? Vai ir tādas, kurās tas piemeklē biežāk? Kā to laikus pamanīt? Kas būtu uzreiz jādara? Vai pats var tikt galā, vai arī vajadzīga mediķa palīdzība? Kāda kolēģe atsakās no pienākumiem, kurus agrāk darīja ar prieku, sakot, ka ir izdeģusi. Ko man darīt kā vadītājai?

Izdeģšanas sindroms vairāk raksturīgs profesijās, kurās ir bieža, intensīva saskare ar cilvēkiem. Risks palielinās tajās darbavietās, kurās ir ļoti liela slodze, augstas prasības, neprognozējamība, nepietiekams novērtējums gan finansiāli, gan neformāli (atzinība, uzslavas, atbalsts). Riskanta šai ziņā ir arī tāda nodarbošanās, kurā ar savu darbu neko nevar ietekmēt, kurā nemitīgi pavada bezjēdzīguma izjūta (piemēram, jārada dokumenti, kurus pēc tam neviens nelasa).

Sākotnēji simptomi ir pavisam nevainīgi – kaut kas mainās attieksmē pret darbu. Tas sāks nepatikt, likties kā apgrūtinājums, parādās šaubas, vai tas ir piemērots un turpināms. Cita simptomu grupa ir biežāka slimošana, parādās bezmiegs, trauksme, īpaši domājot par darbu.

Brīdinājuma simptoms ir arī tas, ka sāks mainīties pašsajūta ārpus darba. Piemēram, darbā cilvēks saņemams un strādā ražīgi, bet mājās negrib ne ar vienu runāt, kļūst neiecietīgs, neiesaistās aktivitātēs. Vēl mainās uzvedība: cilvēks sāk smēķēt vai dara to vairāk, biežāk lieto alkoholu, aptiekā sāk meklēt nomierinošas tējas vai sīrupus, lai mazinātu nepatīkamo pašsajūtu.

Iesaku ieviest paradumu sevi pavērot vai ar sevi aprunāties, piemēram, reizi nedēļā, uzdodot sev dažus jautājumus. Kā esmu darbā juties šonedēļ? Vai slodze bija adekvāta? Vai pietiekami esmu atpūties, saņēmis labas izjūtas? Vai radušās sarežģītas situācijas, problēmas, un vai man ir idejas, kā tās novērst? Kā jūtos fiziski? Vai pietiekami guļu un izkustos?

Mēs taču regulāri uzraugām to, vai

ir samaksāts par elektrību, internetu, vai automašīnā ir degviela, vai mājās ir veļas pulveris. Līdzīgi vajadzētu vērot savu emocionālo pašsajūtu. Tā var laikus sev palīdzēt, ja parādījušies brīdinājuma simptomi.

Arī vadītāji var ieviest regulāras (ceturkšņa vai pusgada) pārrunas ar darbiniekiem un noskaidrot, kā viņi darbā jūtas, kā vērtē slodzi, vai ir problēmas. Bieži vien jau tas, ka darba devējs par darbinieku interesējas, viņa pašsajūtu atvieglo, rada pārliecību, ka kāds ieklausīsies un palīdzēs, cik varēs.

Ar kolēģi, kura saka, ka jūtas izdeģusi, es ieteiktu izrunāties sīkāk un mudināt viņu doties pie ārsta. Sākotnēji pie ģimenes ārsta. Izdeģšanu nevajadzētu ignorēt, tas ir signāls, ka kaut kas jāmaina: vai nu vidē, vai vides uztverē, vai sevī pašā.

PĀRDOD

Trīsistabu **DZĪVOKLI** Aizputē.
Tālr. 20353923, 28307495.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Mucenieku iela 25, Kuldīga. Tālr. 28448638.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērišana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv, tālr. 26441415.

Pārdod visu veidu **ŽALŪZIJAS**. Laba cena un izpildes termiņi. Atlaides gatavo izmēru žalūzijām. Mucenieku iela 25, Kuldīga. Tālr. 28448638.

ĀBOLIŅU (Bištendes vidējais). Tālr. 29149760.

KANDIJU Fondabee bišu saimju pavasara piebarošanai. Tālr. 29376385.

Dažādas **GRAUDUS**. Tālr. 29568938.

BURKĀNUS. Tālr. 20611400.

CŪKGAĻU, 2,50 EUR/kg. Tālr. 25729801.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļū **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus. Tālr. 29249578.

Sausu, skaldītu **MALKU**, 30 eiro berkubā, kravā 6 kubī. Tālr. 29752090.

Sausu, skaldītu lapkoku **MALKU**, 150 eiro/5 berkubi. Tālr. 27173141.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Pārdod sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27813879.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Sākums 26. februārī. Tālr. 23071223.

AUTO SIGNALIZĀCIJU uzstādīšana, juraauto.lv, tālr. 29242556.

Ēku siltināšana ar **EKOVAŅI**, aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 27829190.

Veic **ELEKTROMĒRĪJUMUS** (jaunu objektu nodošanas, termiņa), mērījumu dokumentācija. Tālr. 29486457.

TĪRĀM DĪVĀNUS, krēslus, paklājus. Izbraucam pie klienta uz mājām. Tālr. 28134800.

PĀRVADĀ MĒBELES. Tālr. 22377474.

Veic dažādas **REMONTDARBUS** dzīvokļos un privātmājās. Tālr. 22145256.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirmsas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Augļu koku **VAINAGU** veidošana. Tālr. 26171160.

PĒRK

SIA **Lāses AM** par labu cenu iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES** (kausvarā) un **CŪKAS** (dzīvsvarā). Transports bez maksas. Ir piemaksas par nodoto lopu daudzumu. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

SIA **Kurzemes Gaļsaime** – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 26569362, 26436271.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS**, lauksaimniecības tehniku. Tālr. 26104984.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 29327241.

TELPAS autoservisa izveidei, noliktavai. Tālr. 24914134.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

SIA **Lateira** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirmsas visā Kurzemē. Labas cenas. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu un cirmsas. Tālr. 25770062.

Ozola, bērza, oša **ZĀGBALĶUS**, alkšņa **MALKU**. Tālr. 29428876.

MALKU, cirmsas, mežus. Tālr. 26544462.

MALKU katlumājā. Tālr. 29254530.

Veco **PĀPĪRNAUDU**, loterijas biļetes, apbalvojumus. Tālr. 26499892.

FOTOAPARĀTUS, objektīvus. Tālr. 28166327.

Veco labo **ŠIFERI**. Tālr. 29149760.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 25551787.

RAGUS. Tālr. 20633660.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 29395570.

Kuldīgā, Akmeņu ielā 2, PIEDĀVĀJAM:

- visu veidu autotransporta mazgāšanu, skalošanu, autosalona ķīmisko tīrīšanu, vaskošanu un citus pakalpojumus. **Darba laiks:** 8.00–17.00, S. 9.00–12.00, tālr. 29114430;
- vieglo un kravas auto remontu, apkopi, diagnostiku;
- vieglo un kravas auto riepu servisa pakalpojumus: montāžu, riepu maiņu un remontu, balansēšanu. **Darbdienās 8.00–17.00, tālr. 29192827.**

LĪDZJŪTĪBAS

*Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīļās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks.*

/E.Zāļīte./

Izsakām līdzjūtību un skumjā brīdī esam kopā ar skolotāju Guntru Krūkliņu, māmiņu zaudējot.

Kuldīgas pamatskolas kolektīvs

*Liegas pārslas lido klusi
Melno zemi klāt.*

*Vedam tavu mīļo sirdi
Sniegā ieaijāt.*

/Z.Vijupe./

Skumju brīdī esam kopā ar Guntru Krūkliņu, māmiņu mūžībā pavadot. Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem.

V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas kolektīvs

*Balts krusas graudiņš
Izkūst uz delnas.*

*Debesīs
Stingušas asaras birst.*

/J.Vanags./

Skumjās esam kopā ar Guntru, Rūdolfu un Kārli, māmiņu un omīti mūžībā pavadot.

Maira ar ģimeni

*Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām līdzjūtību ANDRA RASTOPČINA tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

UGUD Alsungas posteņa vīri

Izsakām līdzjūtību sievai Indrai, dēliem Uldim, Ģirtam, ANDRI RASTOPČINU mūžībā pavadot.

Pūru ģimene

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīji, dzīji daudziem sirdīs sāp.*

/O.Skuja./

Izsakām dziļu līdzjūtību Indrai un dēliem, ANDRI RASTOPČINU pēkšņi zaudējot.

Ugunsdzēsēju seniori

*Katram dzīji, dzīji sirdī
Sāpju rēta sūri smeldz.
Vēji šalciet, vēji dziediet,
Mūžs ir bijis goda vērts.*

/A.Krūklis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Rastopčīnu ģimenēm, vīru, tēvu, vectētiņu ANDRI RASTOPČINU pēkšņi zaudējot.

Mednieku klubs *Alsunga*

*Ir klusums,
Kas pasaka vairāk par vārdiem...*

/Z.Mauriņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ANDRA RASTOPČINA piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot.

Punclavu ģimene

*Koks nezina, kad vētrā tas lūzis,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.*

/O.Rikmanis./

Visdziļākā līdzjūtība Indrai Rastopčīnai un tuviniekiem, ANDRI smilšu kalniņā pavadot.

Bijušie kolēģi no Alsungas doktorāta

*Kur rast vārdus, kas būtu mierinājums,
Kad cilvēks zemes klēpī dusēt steidz,
Kad negaidot ir pārrauts mūža gājums
Un ardievas tik daudz kam jāpateic.*

/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Indriņai un dēliem ar ģimenēm, no vīra, tēva, vectētiņa atvadoties.

Lagzdiņu un Mētru ģimenes

*Raud vēji baltām pārslu asarām,
Dziļš klusums – sirds pukstēt pēkšņi
aprimusi.*

/S.Balga./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Indrai ar ģimeni, no ANDRA atvadoties.

Ilga, Vaņa

*Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību, Indrai vīru un Ģirtam tēvu mūžības ceļā pavadot.

NMP Alsungas darbinieki

*Bij dzīve, darbs un mīlestība,
Bij prieks – tik zaļš kā bērzs.
Bij ciešanas un sāpes,
Līdz pilns nu visa mūža mērs.*

/J.Silazars./

Skumju brīdī esam kopā ar tuviniekiem, MODRI GRĪNVALDU mūžības ceļā pavadot.

Lolitas tuvākie kolēģi

Esam bēdās kopā ar Ralfu un tuviniekiem, vectētiņu kapu kalniņā pavadot. Ēdoles pamatskolas klasesbiedri ar vecākiem un audzinātāja

*Un tagad, skolotāj, tu mazliet apsēdies,
Jo tava steiga aizsteigusies.*

/E.Vēveris./

Mīļā skolotāja Duka, lai jums viegli un mierīgi! Jūs vienmēr paliksiet mūsu sirdīs! Paldies jums, skolotāj, par visu! Skolniece Madara ar vecākiem

Izsakām visdziļāko līdzjūtību MILDAS DUKAS tuviniekiem, viņu aizsaulē pavadot.

Kaimiņi Cīruļu ģimene

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.*

/J.Silazars./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, DZIDRU ZAĶI mūžības ceļā pavadot.

Bijušie Kuldīgas PMK kolēģi un grāmatvedības kolektīvs

*Esi uzticīgs līdz nāvei, tad Es tev došu
dzīvības vainagu.*

/Jāņa Atklāsmes grāmata 2:10./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, mūsu draudzes darbinieci DZIDRU FAULBAUMU mūžībā aizvadot. Paldies, Dzidra, par uzticīgo kalpošanu daudzu gadu garumā! Tu bijī ar mums no draudzes atjaunošanas pirmās dienas. Uz tikšanos Tēva mājās!

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze

*Raud vēji baltām pārslu asarām,
Dziļš klusums – sirds pukstēt pēkšņi
aprimusi.*

/S.Balga./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību MIRDZAS VIĻUMATES tuviniekiem, viņai pa mūžības ceļu aizejot.

Otrās sekcijas kaimiņi Gaismas ielā 9

*Tu aizgāji pa varavīksnes tiltu,
Viss apkārt kļuva tāls un svešs.
Vairs nejut rokās pieskārienu tiltu,
Cik dīvaini šalc krēslā mežs.*

/A.Putniņš./

Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdzjūtību Aigaram Stumbrim, sievu mūžībā pavadot.

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Aigaram, sievu zaudējot.

Kolēģi Kuldīgas slimnīcā

*Raud vēji baltām pārslu asarām,
Dziļš klusums – sirds pukstēt pēkšņi
aprimusi.*

/S.Balga./

Izsakām līdzjūtību Stumbru ģimenei, sievu, māti un omīti RITU STUMBRI mūžības ceļā aizvadot.

Kaimiņi Kaļinovski, Jansoni,
Plātes, Blūmentāli

*Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā,
Paliec jaukajā bērniības stāstā.*

/O.Lisovska./

Izsakām līdzjūtību Normundam Dupatam, mammu zemes klēpī guldot.

Kolēģi no pārtikas tirgus

IZĪRĒ

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 28307495.

VĒLAS ĪRĒT

Sieviete – **ISTABU** vai vienistabas **DZĪVOKLI** Rīgā ar ērtībām. Tālr. 26318979.

VAJADŽĪGI

SIA *Palleteries* (40003852904) kokzāģētava Kuldīgā aicina darbā **HIDROMANIPULATORA OPERATORU UZ KOKVEDĒJA** darbam laukumā, apaļkoku pievešanai pie rampām. Tālr. 26409659.

Kokapstrādes uzņēmums SIA *Vēvers* (41203017104) piedāvā darbu **PALĪGSTRĀDNIEKIEM/-CĒM**. Tālr. 28635733.

26. februārī 10.00–13.00 Mārtiņzālē, Kuldīgā,

DONORU DIENA.

Līdzī jāņem pase, donora apliecība, bankas konta nr.

INTERESANTI

Elektrostimulators Alcheimera slimniekiem

Veksnera medicīnas centrā Ohaio (ASV) pirms diviem gadiem paveiktas pirmās operācijas, kad Alcheimera slimnieku smadzenēs ievietots elektrostimulators, kas līdzīgi šādām ierīcēm sirdī palīdz regulēt elektrisko aktivitāti smadzenēs. Visi trīs eksperimenta dalībnieki tagad spēj paši apģērbties, gatavot ēst un pat atkal nodoties hobijiem. Stimulators iedarbojas uz to smadzeņu daļu, kas atbild par izziņu, spriestspēju un problēmu risināšanu. Baterijas, kas atrodas krūšu kurvī, pa vadiem nodrošina strāvu procesam, kas tiek dēvēts par dziļo smadzeņu stimulāciju. Līdz šim saglabāt atmiņu palīdzēja dažādi medikamenti, bet pastiprināta uzmanība nav pievērsta tai smadzeņu daļai, kas ļauj cilvēkam izvēlēties, ko ēst vai uzvilkt, kā arī turpināt saskarsmi. Pētnieki turpinās meklēt mazāk invazīvas metodes.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 23. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 10 st. 10 min. Saule lec 7.32, riet 17.42.

Naktī -15°...-12°

Z A D 2-3 m/s

Dienā -4°...-7°

Z A D 3-4 m/s

RĪT, 24. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 10 st. 15 min. Saule lec 7.30, riet 17.45.

Naktī -10°...-11°

Z A D 2-3 m/s

Dienā -7°...-10°

Z A D 2-5 m/s

PARĪT, 25. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 10 st. 20 min. Saule lec 7.27, riet 17.47.

Naktī -9°...-10°

Z A D 2-3 m/s

Dienā -7°...-9°

Z A D 2-4 m/s

TAPSĒŠANA
Vecais, labais – atkal jauns!
• Atjaunojam, labojam un pārtapsējam visu veidu mīkstās mēbeles.
• Auto, traktortehnikas, bērnu sēdekļu tapsēšana.
• Pārklāju un interjera elementu šūšanu.
• Netradicionāli šūšanas un tapsēšanas darbi.
• Plaša audumu un mākslīgo ādu izvēle.
Tālr. 27136819.

Meža īpašnieku biedrība MEŽA KONSULTANTS
meža īpašniekiem piedāvā:
♦ cirsma stigošanu,
♦ augošu koku uzmērīšanu un vērtēšanu (dastošanu),
♦ cirsmu pārdošanu izsolē,
♦ meža inventarizāciju,
♦ aizaugušo lauksaimniecības zemju taksāciju,
♦ ES projektu dokumentācijas sagatavošanu,
♦ bezmaksas konsultācijas.
Smiļšu iela 10, Kuldīga, tālr. 29103658, meza.konsultants@inbox.lv.

Craft Wood
100% Latvijas uzņēmums.
Pērk cirsmas un meža īpašumus visā Latvijā.
Cena 1000-10000 EUR/ha.
Veicam precīzu vērtēšanu un palīdzam noformēt dokumentus. Cirsmu dastošana un stigošana.
Tālr. 26360308, e-pasts: craftwood@inbox.lv, www.craftwood.lv.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums par ļoti labu samaksu nopirks MEŽA ĪPAŠUMU vai arī augošus kokus jūsu īpašumā.
Cena līdz pat 10 000 EUR/ha. Serificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, veiks koku uzmērīšanu, ja nepieciešams, atjaunos robežstīgas un kupicas. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.
■ Ja vēlaties pārdot īpašumu vai augošus kokus – tālr. 28368838, 26129919.
■ Ja vēlaties izgatavot taksāciju, skices vai atjaunot robežstīgas – tālr. 29175345, e-pasts: info@lmu.lv.

08/03 19:00
t/n JŪRAS VĀRTI, Ventspilī
Koncerts Sieviešu dienā
OLGA RAJECKA BURAMDZIESMAS
Piedalās: VPKD "Rotāja XO", "Madara", "Ridzene", "Daugava" dejotāji Ventspils tautas deju kolektīvs "Strautuguns"

KUREKSS
PĒRK
cirsma
mežu īpašumā
skujkoku zāgbaļķus
Zvaniet, nāciet, vienosimies, piedāvāsim Jums visizdevīgāko risinājumu!
APMAKSA TŪLĪTĒJA!
BEZMAKSAS ZĀGBAĻĶU TRANSPORTS uz SIA KUREKSS Ventspils, Kuldīgas un Dundagas novados
• Cirsma, meža īpašumi: tālr. 63624364, 29403378;
• zāgbaļķi: tālr. 29141474;
• transporta pakalpojumi: tālr. 29133213, 26551033
www.kurekss.lv

Skrundas novada pašvaldība (90000015912) izsludina pieteikšanos uz amatu
Skrundas veselības un sociālās aprūpes centra direktors/-e.
Ar konkursa nolikumu var iepazīties Skrundas novada pašvaldībā vai mājaslapā: www.skrundasnovads.lv. Pretendentiem pieteikties līdz 28. februārim (ieskaitot), sūtot nolikuma norādītos dokumentus: Raiņa ielā 11, Skrundā, Skrundas novadā, LV-3326, vai e-pastā: dome@skrunda.lv.

SIA STILLS
Talsu nov. Laidzē
pērk zāgbaļķus:
♦ **OZOLA** no 24 cm/d A klase no 90 līdz 330 eiro/m³
1. šķira no 120 līdz 170 eiro/m³
2. šķira no 90 līdz 120 eiro/m³
♦ **OŠA** no 24 cm/d A klase no 120 līdz 180 eiro/m³
1. šķira no 80 līdz 120 eiro/m³
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29463811, 29334955.

Lāzermedicīnas klinika
Kuldīgas veselības centrā, Ventspils ielā 12, proktologa un vēnu ārsta pieņemšana **pirmdien, 5. martā;** pieņems Dr. Mauriņa lāzermedicīnas klīnikas **ĶIRURGS, FLEBOLOGS, PROKTOLOGS Dr. INTS BRUŅENIEKS.**
Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta maksas konsultāciju pa tālr. 67374747, 67315316.

PĒRKAM
* **Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa;**
* **Papīrmalku ostās:** (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)
Palīdzam noformēt dokumentus, veicam cirsmu iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.
Metsä
Telefoni informācijai: 29196926 www.metsaforest.com/lv

22.martā 19.00
Kuldīgas Kultūras centrā
Laila Ilze Purmaliete UN Jānis Paukštello
LAIMES FORMULA
Jauna - humora pilna koncertizrāde, kurā uzzināsiet kā kļūt laimīgiem, bagātiem un veselīgiem!
Atbalsta: **2**, **Vilni**, **LATVIJAS ANĒZI** Piedāvā: **Teatrs**

Lasi mūs
www.kurzemnieks.lv!

FEBRUĀRA ERUDĪTS
Cik latviešu filmas tikušas iesniegtas Amerikas Kinoakadēmijas balvai **Oskars**, ieskaitot 2017. gadu?
Atbildes līdz 26. februāra 12.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.
Atbilde: Eiropā izplatīta daļēji pagāniska svinamā diena **Mardi Gras**, ko atzīmē nedēļu pirms gavēņa, latviski ir Metenis vai metēpi.
Pareizi atbildējuši: Indra Ābelīte, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Mārcis Arājs.

RITVARA SPROĢA FOTO

Daces Dēliņas-Lipskas glezna "Saucējas".

Košo, stalto un pašapziņīgo suitu sievu gleznošanai Liepājas māksliniece Dace Dēliņa-Lipska pievērsās pirms dažiem gadiem. Pirmo impulsu deva tikšanās ar suitenēm Jūrkalnes mākslas plenērā, kurā piedalījās mākslinieci bija uzaicinājis mūziķis Igo. Plenēristi tajā tika apdziedāti. Suitu sievu enerģija un

pipars uz mēles laikmetā, kad par citiem jāizsakās korekti, piesaistīja D.Dēliņas-Lipskas uzmanību, un viņa sāka tās gleznot. Suitu kultūrtelpas unikalitāte, katoļticības ietekme, kas ļāvusi nosargāt kultūru un neizšķīst apkārtejas straumēs un strāvās, prasme kopt un nosargāt savas tradīcijas, uzturot tās dzīvas un modernai sabiedrībai interesantas,

nevis sastingušā formā un noslēgtas – tās ir mazas kultūras īpašības, kas māksliniecei šķiet svarīgas globalizācijas laikmetā, kad nozīmīgi saglabāt saikni ar savām saknēm un kultūrvēsturisko mantojumu. Glezna pēc gleznas D.Dēliņas-Lipskas rokkrastā krājas suitu ciklā, ko novērtēt būs iespējams šoruden viņas personalizstādē Liepājas muzejā.

Dūdu renesanse suitos

➤ Jolanta Hercenberga, "Kurzemnieks"

Līdzīgi domājošu cilvēku entuziasms un it kā nejaušā, bet tomēr likumsakarīga apstākļu sakritība ir novedusi pie tā, ka Alsungā līdz ar folkloras kopas "Suitu dūdenieki" aktīvu darbošanos ir atdzimis viens no būtiskiem suitu kultūras tradīciju elementiem – dūdu spēlēšana.

BIJA IZZUDUŠAIS ELEMENTS

Folkloras kopa izveidota aptuveni pirms trim gadiem, bet saknes idejai meklējamas senāk. 2008. gadā suiti gatavoja pieteikumu, lai kultūrtelpa tiktu iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, kas nu realizēts. Toreiz pieteikuma sagatavošanā, sadarbojoties ar vietējo kopienā, strādāja arī Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore Signe Pujāte: "Veicām aptauju, kā suiti sevi redz savā

tradicionālajā kultūrā. Bija pozīcijas, ko vietējie atpazīna, jo lieto ikdienā – dzied, valkā tērpus, cep sklandrausus, bet daži elementi, kas Latvijā folkloras kustībā pastāv, suitu zemē bija zuduši. Viens no tiem – dūdu spēle. Reiz, braucot pie suitiem, biju paņēmusi līdzī savas dūdas. Juris Lipsnis palūdza, lai iedod tajās iepūst. Tas bija maģiskais brīdis, kad likās, ka dūdu sakarā drīz kaut kas notiks. Tā arī bija, jo viņš iedegās par ideju atjaunot suitos dūdu spēlēšanu. Šobrīd ar patīku sekoju līdzī "Suitu dūdenieku" gaitām, kurus no vienkāršiem nu jau var saukt par slaveniem. Latvijā plaši ir izskanējusi viņu muzicēšana."

SKAŅAS KĀ NO JŪRAS GOVĪM

Toreizējais Alsungas Sv. Miķeļa Romas katoļu draudzes prāvests Andris Vasiļevskis, zinot, ka J.Lipsnis ieinteresējies par dūdam, viņam sagādājis meistara Eduarda Klinta darinātu instrumentu. Juris atzīst, ka sākumā viņam nekas no spēlēšanas nav

sanācis, tādēļ uz pusgadu atteicies no nodoma tās apgūt: "Kad iepūtu Signes dūdas, kaut kādas skaņas izveidojās, un tad likās, jā, šitas ir īstais. Bet, kad man atveda Andra dotās, sapratu, ka varu izdabūt pāris pikstienu, un tas arī viss. Man nav muzikālās izglītības, citus instrumentus, izņemot blūmizeru un ģitāru, iepriekš nebiju spēlējis, tādēļ nesapratu, ar ko lai sāk. Atdevu dūdas sievai Aletai, kurai ir muzikālā izglītība. Viņa pamēģināja, un – izdevās."

A.Lipsne smeļot piemetina: "Skanēja, bet bija grūti. Nevarēju saprast, kā dabūt vajadzīgās skaņas. Biju pieradusi spēlēt pēc notīm, savukārt dūdas tradicionāli spēlē pēc dzirdes. Sākumā ārā nāca tādi kliedzieni kā no jūras govīm. Turpināju mācīties. Dienā varēju iepūst desmit līdz piecpadsmit minūtes, ne vairāk. Dūdas nav sieviešu instruments, jo ir fiziski grūti. Septiņas elpas jāiepūš, lai piepildītu maisu."

TRADĪCIJAS 6

Kurzemnieku lepnība

Kurš tad nezina par tuvu un tālu izdaudzināto kurzemnieku lepnību? Kad lūkojam, ko jaunu piedāvāt jums, sapratām, ka ar ko palepo tieš mums patiešām netrūkst.

Šajā reizē kopā devāmies pie dullajiem, kas pēc darba dienas vēl aizrautīgi spēlē teātri. Braucām ciemos pie suitu dūdeniekiem un apmeklējām unikālu tekstilmākslinieci, pētījām, kā liepājniekiem veicas ar jauniešu lielkoncerta gatavošanu, izaicinot pašiem sevi un citus jaunus un radošus māksliniekus, tāpat lūkojam, vai Talsos pietiek vietas mākslai, un, protams, caurskatījām afišas, lai atlasītu jums daudz interesantu pasākumu, kas Kurzemē notiks martā.

Ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu iznākošais pielikums "3K" jūs priecēs arī nākamēnes, kad mēs, Kurzemes reģionālo laikrakstu žurnālisti un redaktori, būsīm sarūpējuši jaunus stāstus par tēmu "Kas kultūrā Kurzemē?". Tiekamies!

"3K" komandas vārdā **Anda Pūce**

Lielām izstādēm vietas trūkst visā Kurzemē

DAIŅA KĀRKLUALKA FOTO

Talsu novada muzeja galvenā speciāliste mākslas jautājumos Guna Millersone (otrā no kreisās puses) aktu fotogrāfiju izstādes “Uzticēties” atklāšanā Talsu novada muzejā.

Elīna Lāce, “Talsu Vēstis”

Mākslinieks Andris Vitols savulaik esot izteicies, ka Talsos katrs desmitais piedzimstot mākslinieks. Iespējams! Un tieši tāpēc te svarīgas ir arī iespējas mākslu parādīt publikai. Gleznotāja, Talsu novada muzeja galvenā speciāliste mākslas jautājumos Guna Millersone spriež, ka Talsos ar trim izstāžu vietām ir gana, arī citur novadā piemērotu telpu netrūkst, toties Kurzemē kopumā nav vienas patiešām labas zāles vērienīgu izstāžu rīkošanai.

Talsu novada muzejā gadā skatāmas apmēram 24 izstādes. Vēl vismaz 12 vai vairāk izstāžu ar G.Millersones gādību nonāk novada pagastos, Rīgā un ārzemēs. Pastāvīgi dažādas izstādes ir iekārtotas Talsu tautas namā un Radošajā sētā, bet citādākā gaisotnē mākslu var baudīt brīvā mākslas telpā “Baložu pasts”. “Visos novada pagastos ir normālas izstāžu zāles ar labām gaismām, ekspozīciju lampām – dažviet pat labākām nekā muzejā! Ir tik daudz novada vietu, kurām muzejs regulāri gatavo izstādes! Pastende, Stende, Vandzene, Tiņģere, Valdemārpils, Lube... Visiem vajag mākslu, un tas ir ļoti labi!” secina G.Millersone.

Protams, rodas jautājums – kuri ir tie “visi”, kam vajadzīga māksla? Kultūras iestāžu vadītāji, mākslinieki vai pārējā sabiedrība? “Šajā ziņā man nav nekādu dzižu ilūziju,” neslēpj Guna. “Esmu tik daudz gadu nostrādājusi, ka varu teikt – patiesībā paši pušam un paši degam! Pie mums pat vēl ir labāk nekā daudzviet citur, jo ir sava radošā sabiedrība: mākslinieki, fotogrāfi, keramiķi, mākslas pulciņu ap-

meklētāji... Šis loks ir optimāls. Citur nav pat tas!” zina teikt G.Millersone. Viņa pati ir pieredzējusi, ka citā Kurzemes pilsētā uz augstas raudzes mākslinieces izstādes atklāšanu perfektā izstāžu zālē ierodas 14 cilvēki... Viņa gan nedomā, ka par to briesmīgi vajadzētu satraukties. “Mēs vēl neesam piedzīvojuši 100 gadus, kad attīstās modernisms, kā Rietumu Eiropā tas ir bijis, – kad cilvēki ar to ir izauguši, nomiruši, un sācies viss no gala. Viss prasa laiku! Un paaudzes mainās. Jaunie jau nezina, kas ir Līga Purmale un Janis

Rozentāls. Dīemzēl!” konstatē māksliniece. “Sev esmu iedalījusi uzdevumu parādīt Kurzemes labākos mākslniekus, bet jāsāk jau, protams, ar vietējiem. Krūmu grupas mākslinieki katrs rīko savas personalizstādes ik pa pieciem gadiem. Ir arī Mākslas dienu izstāde, kurā piedalās visi. Gribētos modernās, laikmetīgas izstādes, bet mums nav tām piemērotu telpu,” atzīst G.Millersone.

“Ik pa diviem gadiem rīkojam Kurzemes mākslas dienas, bet nav jau kur tos darbus likt! Nu, kaut kur bibliotēkā, tūris-

ma centrā, tumšā kultūras namā, pa pickai kādos citos kambaros... Bet tā vērienīgi izlikt izstādi – nav tādas vietas! Tā ir visas Kurzemes problēma,” uzskata G.Millersone. Viņa arī rosina motivēt mākslniekus turēt kvalitātes latiņu augstu, Kurzemes mērogā ieviešot kādu prēmiju. “Saldū, kur dzimis dižais Rozentāls, ik pa parīs gadiem saviem mākslniekiem pasniedz viņa vārdā nosauktu prēmiju. Bet Kurzemē varētu būt tāda Lielā Rozentāla prēmija, žūrijas pamatīgi izvērtēta un pasniegta kādam dižam Kurzemes mākslniekam. ■

Pērn Talsos tika īstenots projekts “Māksla uzzied Talsos”. Izvietojot gleznu reprodukcijas pie namu sienām, vecpilsēta tika pārvērsta izstāžu zālē.

Talsu tautas namā nav izstāžu zāles, bet izstādes tiek izvietotas pirmā un otrā stāva foajē, kā arī Radošās sētas pirmā un otrā stāva gaitenīšos. Pasākumu producente Gundega Lūse stāsta, ka tautas namā visbiežāk vietu atrod foto vai gleznu izstādes. Regulāri tiek izlikti arī nama amatiermākslas kolektīvu darbi – audēju kopas “Talse”, tautas lietišķās mākslas studijas “Dzīpars” un Ceturtdienas mākslas mīļu kopas veikums. Tautas nama paspārnē aktīvi darbojas Talsu fotoklubs, tāpēc ierastas ir tā dalībnieku un viņu draugu fotoizstādes. Tautas nams sadarbojas ar Talsu novada muzeju, no kura tiek saņemti ieteikumi un piedāvājumi izstādēm. Tās Talsu tautas namā mainās aptuveni reizi mēnesī, dažreiz stāv ilgāk. “Izstādes Talsu tautas namā ir apskatāmas bez maksas, ir pieejamas ikvienam, bet, tā kā biļetes netiek pārdotas, nevaram uzskaitīt, kuras bijušas apmeklētākas un kuras mazāk apmeklētas. Visas izstādes ir interesantas un savā ziņā skaistas!” uzskata Gundega. ■

Kopš 2015. gada Talsos pieejama brīvā mākslas telpa “Baložu pasts”. Biedrības, kas nes tādu pašu nosaukumu, vadītāja Diana Dzelme paskaidroja, ka šī izstāžu telpa domāta kā radošu eksperimentu, amatieru un iesācēju izpausmes platforma. “Tā ir vieta, kur, piemēram, jauniešiem saprast, kā organizēt izstādi vai pasākumu. Sākotnēji mēs “Baložu pastu” sakārtojām speciāli Talsu novada amatiergleznotāju izstādei. Tad sāka nākt arī citi cilvēki ar savām idejām. Priecājamies par sadarbību ar profesionāliem mākslniekiem, kuriem arī šeit gluži labi patīk! Pagaidām paši nevienu neesam meklējuši un nevienu neesam noraidījuši. “Baložu pasts” jau ir izveidojies par tūrisma objektu. Trīs gadu laikā esam pārliecinājušies, ka šīs aktivitātes ir vajadzīgas, arī izstāžu apmeklētība ir laba. Man pašai šķiet – izstādes ir bijušas tik labas, ka cilvēkiem patīk viss, ko piedāvājam!” priecājas Diana. ■

“Gobelēns ir laika krātuve”

Leva Vilmane, “Saldus Zeme”

Tekstilmākslinieces **BAIBAS RĪTERES** gobelēni nonākuši valsts nozīmes mākslas muzejos Japānā, Ķīnā un Krievijā. Tie ir Polijas un Ungārijas muzeju krājumos, pie privātpersonām Amerikā, Kenijā un daudzviet Eiropā.

Saldus pagasta tekstildarbnīcas “Austrumi” saimnieces aušanas rokkraksts fascinē, jo 30 gados B.Rītere iemanījies aust tā, ka darba vērotājam rodas šķietamība par trešo dimensiju. Visbiežāk sajūsminās par gobelēniem, kuri radīti pēc fotogrāfijas, gleznas vai zīmējuma – rezultāts tikpat kā neatšķiras no oriģināla.

Viņa gobelēnu aušanu apguva pašmācības ceļā, tomēr lietišķajā mākslā skolotie viņu uzskata par līdzvērtīgu, B.Rītere ir uzņēma Latvijas Mākslinieku savienībā un Latvijas Tekstilmākslinieku asociācijā. Profesionālās organizācijas cēla trauksmi, kad draudēja izjukt Rīgas pils Sūtņu akreditācijas zāles restaurācija tikai tāpēc, ka divu lietišķo mākslas studiju prasmīgākās audējas atzina: mēģinājušas vairākkārt, tomēr neizdodas atdarināt vēsturisko mēbeļu audumu. Baibai un vēl četrām tekstilmāksliniecēm tomēr izdevās.

TONĒ DIEGUS

“Vācu valodā ir vārds “kunsth Handwerk” – māksliniecisks rokdarbs. Tas precīzi izsaka to, kas esmu, – pa vidu amatniecei un māksliniecei. Esmu ieguvusi pieredzi radīt kvalitatīvu amatnieka darinājumu, taču arī uzkrāta pieredze, lai taptu kas māksliniecisks. Piemēram, pati jauca krāsas, diegus papildinot ar cita toņa vai krāsas diedziņiem, līdz iegūtas vajadzīgās nianšes. Māksla rodas, jaucot toņus, – tas ir neatkarotājams process, tāpēc nevaru noaust divus identiskus

darbus. Gobelēnu “Dzeltenās” esmu audusi septiņas reizes, nācies dublēt vēl pāris gobelēnu, taču rezultāts nekad nebija identisks pirmajam darbam,” atzīst tekstilmāksliniece.

“Gobelēns ir laika krātuve,” turpina B.Rītere, paskaidrojot, ka jāaizmirstas, stundām jaucot diegu toņus, turklāt mēnešiem jāzaudē laika izjūta, lai austu, sekojot detalizētai skicei. Gobelēnā krājas autore labais noskaņojums, jo viņa netuvojas stellēm, ja jūtas noraižējusies, sadusmota, nervoza vai skumīga.

IEKAPSULĒ LABSAJŪTU

Gobelēnu auž tikai vienu reizi. Nesanākušās vietas nesaudzīgi jāizārda. “Nav jēgas radīt to, kas nepatīk. Brīnišķīgi, jo mēnešiem radu darbu, kas visu laiku patīk! Tobrīd pat nesatraucos, vai arī citiem patīks. Aušanas laikā iegrīmsu gobelēna krāsu paletē, bet neredzu darbu kopumā, tāpēc tad, kad to izņem no stellēm, man jābūt vienai, lai saprastu, vai gobelēns izraisa tādas pašas emocijas, kādas bija, kad darbu iecerēju. Vai tā pati noskaņa? Vai darbs izraisa mieru, aperi? Varbūt uzmundrina, liek pasmaidīt? Mēs apmeklējām izstādi, koncertu vai teātri tāpēc, lai tiktu emocionāli izsisti no ikdienas. Galīgo vērtējumu vienmēr sniedz skatītājs, turklāt pēc tā, kas viņam nozīmīgi. Kāds savam mājoklim izvēlas autordarbu, kas raisa izjūtas, bet cits būs laimīgs, izvēlēties bezpersoniskus priekšmetus, kas tonāli nevainojami papildina interjeru.”

NEPAGURT PIEDĀVĀJOT

Tekstilmāksliniece uzskata, ka no “Austrumiem” jāļauj aizvest arī tos gobelēnus, kas viņai kļuvuši sevišķi mīli, jo sadzīves izdevumi prasa savu tiesu. Lai ar pašas radīto izdzīvotu, viņa neatļauj pašapmierinātību ču-

INGUS KĒPUĻA FOTO

“Nekad neesmu uzskatījusi, ka tekstilmāksla ir mans dzīves aicinājums, taču tā sakārtojies, ka tajā esmu. Pat nesaku, ka man patīk aust gobelēnus. Vienkārši noticis tā, ka to daru,” saka tekstilmāksliniece Baiba Rītere.

bināties savā nodabā. Viņai jābūt mobilai, gana enerģiskai un ar neizsīkstošu motivāciju izdomāt un radīt ko jaunu. Nemitīgi jādomā, kā savus darbus piedāvāt un kur atrast pircējus starp daudzajiem, kas saka: “Vai, cik skaisti!”

Pircējs var būt tūristu grupā, kas regulāri ierodas “Austrumu” pagalmā. Viņu var sastapt, iesaistoties projektos un rādot darbus savā mājaslapā www.baibatextileart.lv un citās interneta vietnēs. Pircēju var sastapt pēc nodarbībām, kurās Baiba māca aušanas pamatus (deviņus gadus māksliniece vada aušanas pulciņu Saldus Bērnu un jaunatnes centrā). Finansiālu stabilitāti sniedz pasūtījumi, taču tie ir tad, ja rīkojusies mērķtiecīgi un tālredzīgi.

“Esmu pārliecinājusies, ka man jāiepatikas pasūtījuma idejai, jo tad var arī noticēt, ka gobelēns izdosies. Esmu iemācījusies ne-

radīt sev moka un neapņemties neizaužamo. Piemēram, vienubrīd bija jautājums, vai oriģināla izmērā varu noaust [Saldus novadnieka] Jaņa Rozentāla slavēno diplomdarba gleznu “No baznīcas”. Tajā viss ir auzams – baznīca, kāpnes, debesis –, bet ne cilvēku sejas, taču tieši tas ir vissvarīgākās. Bijuši pasūtītāji ar neprātīgām ambīcijām, un klusībā lūdzos, kaut nu ideja nenonāktu līdz skices izstrādāšanai,” atzīst Baiba.

Kad viesojos “Austrumos”, viņa nupat bija pabeigusi Priekules novada Krotas pagasta folkloras kopas “Traistēni” karoga vimpeli. Tagad tāds top Saldus pamatskolai. Pavisam noausts padsmīt karogu, un tekstilmāksliniece neslēpj, ka mēdz būt šerpa pret pasūtītāju, ja viņam aplams priekšstats par karoga simbolisko nozīmi un viņš nerēķinās ar karoga lietošanas

praktiskiem jautājumiem. Karogs nav lupata, kam vējā jākulājas ap kātu, bet gan konkrētas ļaužu kopas (visbiežāk amatiermākslas kolektīvu un iestāžu) simboliska paspārne. “Karogam jāpauž lepnums par cilvēkiem, kas zem tā pulcējušies, tāpēc kolektīva nosaukumam jābūt izlasāmam jau pa gabalu. Kātam jābūt pietiekami garam, citādi karogs būs pāri galvām tikai tad, kad nesējs izstieps roku. Drīz tā nogurst, un tad karogs sāk zvāloties.”

Māksliniecei rūp, kur nonāk viņas darbi un kā pret tiem izturas. Sirdsmiers par tiem gobelēniem, kas nonākuši labās rokās. Pret izstāžu vietām ir prasīga, jo gobelēni neizskatās labi uz visām sienām. Pie mūriem tie jūtas labi, tāpēc B.Rītere piekrita personālizstādei Livonijas ordeņa pili Ventspilī. Tagad tā nonākusi Jaunmoku pilī, kur būs apskatāma līdz maija beigām. ■

“Saskarsme”. 164 cm x 115 cm. Iegādājies Sniega muzejs Kagā, Japānā.

“Ozola spēks”. 180 cm x 120 cm. Atrodas latviešu ev. lut. baznīcā Vašingtonā, ASV.

“Dzeltenās”. 100 cm x 95 cm. Apskatāms muzejā – mākslas krātuvē Caricinā, Piemaskavā. Gobelēns, ko Baiba Rītere dublējusi septiņas reizes.

“Četri”. 100 cm x 65 cm. Nonācis Taipejas misijā Latvijā.

“Līdz koka mētelītis mūs šķirs!”

Elīna Lāce, “Talsu Vēstis”

Būt amatierteātra dalībniekam – tā ir gluži vai diagnoze. Par to liecina arī ikgadējais amatierteātra dalībnieku salidojums Talsu novada Spārē. Tur jautrība sit augstu vilni.

Sigita Līdaka amatierteātri darbojas 12 gadus, atzīstot, ka tas jau kļuvis par dzīvesveidu. Īpaša esot kolektīva kopīgā izjūta, ka iespējams dāvēt cilvēkiem prieku: “Tas, ka skatītājs aplaudē un apliecina, ka patīcis, sniedz gandarijumu. Tas ir dzenulis, kas mudina iet uz priekšu.”

Aina Šteinberga teātri sāka spēlēt skolas gados: “Man likās, ka esmu liela aktrise un tāda būšu arī, kad izaugšu liela!” Ir jau arī – 2016. gadā par Mariannas Okolokolakas lomu lugā “Ar būdu uz baznīcu” viņa Talsu novada amatierteātru skatē tika atzīta par labāko aktrisi! “Kad skaties, kā citi spēlē, liekas – nu, kā viņi nesaprot, ka vajag citādāk?! Bet, kad pats uzkāp uz skatuves, ieraugi, ka nav tik vienkārši to solīti paiet pa labi vai pa kreisi... Aktierim brīžiem jābūt arī kā ākstam. Tev jābūt gatavam sevi parādīt arī no tās puses, ko negribētu citiem rādīt!” atgādina A. Šteinberga.

Gandrīz visu mūžu amatierteātru kustībā darbojas Aivars Engēlis, Kaspars Boters un Edmunds Asplints. Kad vīri sāk saukt visus radniekus, kuri pirms viņiem un viņu piemēram sekojot spēlējuši un spēlē teātri, pa trijiem izskan gluži vai

DAIŅA KĀRKLUVĀLKA FOTO

“Traki un vēl trakāki!” – tā var raksturot Virbu kolektīva improvizāciju par dzīves svinēšanu Talsu novada amatierteātru salidojumā.

vesels ciltskoks! Kaspara dēls Reinis jau gājis solīti tālāk un kļuvis par profesionālu aktieri. Paši par sevi gan šie trīs smejas: “Labāk būt labam amatierim, nekā štruntīgam profesionālim!”

“Skatuve ir vieta, kur vari drusku iziet no sevis un kļūt par to, kas ikdienā neesi,” vērtē Aivars. “Kaut arī strādāju Daugavpilī un mājās pavadu vien nedēļu nogales, piektdienas vakaros uz mēģinājumu ir

jāpagūst!” apliecina Edmunds. Cik ilgi viņi ir gatavi tā turpināt? “Kamēr aicinās! Kamēr nedzīs prom! Kamēr koka mētelīti neieliks!” vīri smejas. ■

Sevī apmest kūlenīti

Linda Kilevica, “Kurzemes Vārds”

Metalurgu Tautas teātra aktieris un režisora asistents, liepājnieks AINARS KRŪMS nejūtas labi, kad viņu fotografē. “Uzreiz gribas būt labākam, nekā ir,” viņš saka. Teātra spēlēšana tomēr neesot gribēšana būt labākam. “Tēli taču ir dažādi. Un tie negatīvie ir pat interesantāki. Labākam nesanāk būt, bet citādam gan.”

Kāpēc jākāpj uz skatuves? “Tā ir

narkotika. Ja esi saslimis, tas ir neārstējami. Cik mājās nav krenču, ka atkal mēģinājumi un izbraukumi. Vārbūt tas ir kaut kas nepiepildīts dzīvē. Ir nogurums pēc darba, laukā līst vai snieg, bet tev jāiet uz mēģinājumu. Nomēģini tās stundiņas. Atnāc mājās un tu esi uzlādējies. Tiem, kas kantorī sēž, vajag iet zemi rakt, lai labi justos. Tiem, kas fiziski strādā, kā man, kad šobrīd esmu būvstrādnieks, vajag garīgo atpūtu,” atklāj aktieris, kas absolvējis Liepājas teātra 3. studiju un savulaik spēlējis arī

profesionālās izrādēs.

Vai citādībā uz skatuves darīts kas tāds, ko dzīvē nekad mūžā nevarētu? “Lielajā teātrī bija detektīvizrāde, kurā es biju tāds pusķerts puika. Un “Vīnes meža stāstos” biju pavisam citāds, nekā dzīvē esmu. Teātris jau vispār ir fantāziju pasaule. Tu izfantazē, kāds varētu būt tajā lomā, kā tu staigāsi, kā runāsi,” uzskata A. Krūms. “Metalurga teātri bija iestudējums “Dāmu tango”, kurā es nevarēju saprast, kā to profesoru spēlēt. Mēģināju kaut ko ņemt no filmām. No “Nepabeigtajam vakariņām”, kur policistam visu laiku zobi it kā traucēja. Bet smagajā izrādē “Margarēta” Advokātu vairāk no savas pieredzes veidoju, mēģināju sevī iekšā apmest kūlenīti, lai dabūtu uz āru arī ko tādu, ko dzīvē nedarītu. Kārlēns “Skroderdienās Silmačos” laikam man ir uz pieres rakstīts, tāpēc jau spēlēju to divos iestudējumos – pie Zandberga un Liniņa,” lielākos sasniegumus paša vērtējumā min aktieris. “Arī izrādē “Vējiem līdzi” Skārletas pirmais vīrs, kas ātri aiziet no dzīves. Tautas teātrī noteikti Advokāts “Margarētā”. Un Roplainis “Pazudušajā dēlā”. Man tas bija ļoti tuvu. Pēc tam man pašam dēls aizgāja...”

Jaunākie skatuves kolēģi Ainaru dēvē par savu paraugu. “Man ir tāda divaina daba. Pamatus teātris ir ielicis, un es gribu kolēģiem pieiet un pateikt, klau, tur vajadzētu labāk darīt tā! Cenšos palīdzēt pie skatuves kustības. Bet es saprotu, ka cilvēki šeit pēc darba atnāk atpūsties. Protams, grib uzvarēt skatēs un dabūt balvas, bet viņi nāk sava prieka pēc un dara to, ko māk. Es uzskatu, ka ļoti labi dara,” saka pieredzējušais aktieris. Viņš atceras kādu vasaras izbraukuma izrādi vienā miestīņā: “Pienāk viens laucinieks, paskatās afišā. “Ek, te nav ko skatīties laikam, tas pat nav tautas teātris! Kaut kāds Valsts Liepājas teātris.” Vienā otrā lietā esam visiem lielajiem iegriezuši. Latvijā ir daudzi spēcīgi pašdarbības teātri. Viņi dara no sirds, un tāpēc acis deg.”

Ilgošanās pēc lielā teātra A. Krūmam vairs neesot. “Ir bijis. Kuram tad negribas no kazarmas uz kaujas lauku? Nu jau tas vecums, kad citādi uz visu skatos. Redzu, kā profesionālie aktieri ir noslogoti. Katru vakaru darīt uz skatuves par simt procentiem – tas ir grūti. Šeit, amatierteātrī, vienmēr var ar pilnu atdevi. Te tu esi tēvs, te mīļākais, te karalis. Tā ir cita dzīve un cita elpa.” ■

EGONA ZĪVERTA FOTO

“No lomas arī atkarīgs, vai ceļu uz to meklē pats sevī vai ārpusē,” saka Ainars Krūms, kas 2008. gadā par Advokāta lomu Māras Zālītes lugas “Margarēta” izrādē skatēi “Gada izrāde” nominēts kā labākais aktieris Latvijas amatierteātros.

AKTUĀLI

- Pašlaik Latvijā darbojas 428 amatierteātri, no tiem Kurzemē – 80.
- Kopumā amatierteātros iesaistīti vairāk nekā 6000 neprofesionālu aktieri.
- Latvijas amatierteātru iestudējumus šogad papildus skatēi “Gada izrāde 2017” vērtē arī latviešu teātra tēva Ādolda Alunāna 170. dzimšanas dienai veltītajā skatē.
- Latvijas labākās amatierteātra izrādes Rīgā izrādīs no 20. līdz 22. aprīlim, vieta vēl tiek precizēta.
- XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku laikā Vērmanes dārzā tiks izrādīti labākie Ādolda Alunāna darbu iestudējumi.
- IV Latvijas mazpilsētu un pagastu amatierteātru svētki notiks 4. un 5. augustā Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā.

Neiznieko laiku prastiem jokiem

Leva Vilmane, "Saldus Zeme"

“Neuzskatu, ka teātrim jāizklaidē ar lētiem jokiem un prastu valodu, tāpēc balagānam saku kategorisku nē!” savu vissvarīgāko principu atklāj Saldus Tautas teātra režisore INESE LEGZDIŅA.

Viņasprāt, profesionālu aktieru un amatieru vienīgā atšķirība ir atalgojumā. Pirmie to nopelna uz skatuves, bet otri – birojos, būvlaukumos, iestādēs un citviet. Visi aktieri pakļauti režisora izpratnei par teātra būtību, tāpēc gan starp amatierteātru, gan profesionālu teātru iestudējumiem ir ne vien izcili kultūras notikumi, bet arī lēti joku un prastas valodas pārsātinātas izrādes.

“Izvēlos tikai labu dramaturģiju. Ir gadījies izlasīt gandrīz 500 lugu, lai atrastu vienīgo, kas atbilst manai misijai likt cilvēkiem domāt par to, kas šobrīd notiek. Nevis nosodīt, bet – aizdomāties. Jo intelektuālāka vide, jo skatītājs prasīgāks. Daudzi saldenieki var aizbraukt uz profesionālu teātru izrādēm Liepājā un Rīgā, bet ko no teātra mākslas lai gūst cilvēks, kam nav tādu iespēju? Ja amatierteātris ir vienīgais kultūras nesejs pagastā, taču tas iestudē balagānu, par ko lai skatītājs aizdomājas? Viņš izrādes laikā smejas, taču ko patiešām vērtīgu ieguvusi? Neko! Drīzāk šādas izrādes viņu gremdē vēl vairāk.

Režisoram jābūt atbildīgam arī pret saviem aktieriem. Viņi atvirza malā ģimenes dzīvi, lai pēc darba nāktu uz mēģinājumiem, kur radoši izpausties un gūt apliecinājumu savai aktiermeistarībai. Mana sirdsapziņa neļauj izniekot aktieru brīvo laiku, liekot spēlēt kaut ko nekulturālu! Manuprāt, katrai jaunai lomai jāliek aktierim izzināt sevi, iedziļināties citādākā dzīves uztverē un viedokļos. Teātri aktierim un skatītājam jāsaņem atbildes uz jautājumiem – tāds ir teātra galvenais uzdevums,” skaidro režisore. Viņas uzskatus un izpratni par teātri 25 gadus veidoja leģendārā skatuves mākslas pedagoge un Ādolfa Alunāna Jelgavas teātra režisore Lūcija Ņefedova, jo I. Legzdiņa 25 gadus bija aktrise Jelgavas teātri. “Lūcija Ņefedova ir mans guru,” atzīst režisore.

Desmit gados viņa Saldus Tautas teātri iestudējusi 14 lugas. Visas sarakstījuši latvieši, jo režisorei ir pārliecība, ka vietējo autoru popularizēšana arī ir Latvijas amatierteātru būtisks uzdevums. Kā gan citādi sabiedrībai izzināt, ka latvieši prot meistarīgi vēstīt par mūsdienu dzīvi un problēmām?

ZANES LĀKUTES FOTO

Saldus Tautas teātra izrādēs režisore Inese Legzdiņa pievērš uzmanību tiem, kurus ikdienā sabiedrība izliekas neredzam. Viņa nebaidās izzināt, ko domā narkomānu bērni un pašnāvnieki, ko jūt transvestīti un vecāku nesadzirdēti bērni.

Ik gadu Latvijas amatierteātru centrālais notikums ir iestudējumu skate “Gada izrāde”. Saldus Tautas teātris vienmēr izvirzīts Kurzemes reģionālajai kārtai, trīs reizes bijis finālā starp 15 labākajiem valstī. Divas reizes profesionāli režisori, teātra zinātnieki un kritiķi saldeniekiem piešķīra labākās aktrises balvu. Žūrija neslēpa, ka amatieriem izvirza tikpat augstas prasības kā profesionāliem aktieriem. ■

UZZIŅAI

Konkursa “Gada izrāde 2017” skates Kurzēmē

23. februārī

▣ **Liepājas latviešu biedrības nama kamerzālē**

17.00 Margarita Perveņecka. “Civillķēde”. Liepājas jauniešu teātra studija. Režisors Juris Ločmelis.

▣ **Liepājas leļļu teātri**

18.30 Ēriks Vilsons. “Karuselis”. Liepājas Metalurgu Tautas teātris. Režisore Lelde Kaupuža.

▣ **Liepājas latviešu biedrības nama lielajā zālē**

20.00 “Kuršu vikingi” (pēc Andreja Miglas un Valda Rūmnieka romāna). Liepājas Tautas teātris. Režisore Ināra Kalnarāja.

▣ **Liepājā, folkloras centrā “Namīns”**

22.00 Ādolfs Alunāns. “Pašu audzināts”. Grobiņas novada kultūras nama “Robežnieki” amatierteātris. Režisore Dace Liepa.

24. februārī

▣ **Pāvilostas kultūras namā**

10.00 Ādolfs Alunāns. “Pašu audzināts”. Pāvilostas amatierteātris. Režisore Marita Horna.

▣ **Ventspils Kultūras centra lielajā zālē**

12.00 Reinis Boters. “Hronika” (aizgājušo laiku fragments vienā cēlienā). Talsu novada Balgales amatierteātris. Režisors Reinis Boters.

14.00 Ādolfs Alunāns. “Mucenieks un muceniece”. Talsu novada Sabīles amatierteātris. Režisore Ziedīte Začeste.

16.00 Lauris Gundars. “Latviešu kāzas”. Saldus novada Jaunlutriņu amatierteātris. Režisore Sandra Medne.

18.30 Ādolfs Alunāns. “Mūsu pokāls”.

Kr. Valdemāra Talsu teātris. Režisore Jolanta Skujeniece.

20.00 Ādolfs Alunāns. “Draudzes bazārs”. Skrundas novada Rudbāržu amatierteātris “Spēlmaņi”. Režisore Mirdza Pilskunga.

22.00 Ādolfs Alunāns. “Pašu audzināts”.

Talsu novada Valdemārpils amatierteātris “Atspulgs”. Režisore Sigita Līdaka.

25. februārī

▣ **Ventspils Kultūras centra lielajā zālē**

10.00 Lauris Gundars, Ansels Kaugers. “Sauls aptumsums”. Saldus Tautas teātris. Režisore Inese Legzdiņa.

11.30 Arta Dzīle. “Pagrabs”. Skrundas jauniešu amatierteātris. Režisore Anda Stība.

13.30 Ādolfs Alunāns. “Bagāta brūte”. Nīcas amatierteātris. Režisore Daina Kandevisa.

15.00 Džons Patriks. “Dīvainā mīsis Sevidža”. Skrundas amatierteātris “SAAN”. Režisors Aldis Zalgaukis.

17.30 Evita Sniedze. “Tie paši oši”. Kuldīgas novada Vārmes amatierteātris “Es un Tu”. Režisore Lida Čevere.

▣ **Tukuma kultūras nama mazajā zālē**

21.00 Nikolajs Gogolis. “Negadījums” (pēc lugas “Revidents” motīviem). Tukuma Jaunatnes teātris “Brīvā versija”. Režisors Ilgonis Škāns.

EKSPERTE

Nedrīkst slinkot un nolaist latīņu

DACE VILNE, Latvijas Nacionālā kultūras centra amatierteātru eksperte

Teātra spēlēšana mazumā nav gājusi ne laikā, kad sākās pirmais izbraukšanas vilnis, ne tagad. Latvietim pēc darba dienas prasās vēl kaut kas. Amatierteātru kolektīvu mērķis ir uzstāties gan pašmāju laudim, gan braukt viesizrādēs, gan piedalīties lielākajā skatē – “Gada izrādē”. Viņu sniegumu vērtē profesionālu komanda – aktieri, režisori, teātra mākslas speciālisti, jo arī amatiermākslā nav pieļaujama nolaidīga attieksme pret sevi un skatītāju.

Režisori

Vairs nav atsevišķa tautas teātru režija. Mūsdienās visi režiju mācās kopā Kultūras akadēmijā. No beidzējiem ļoti mazs procents vēlas strādāt ar amatierteātriem. To dara cilvēki, kuriem, piemēram, jau ģimenē ir amatierteātra tradīcijas. Talsu novada Balgales amatierteātri vada Reinis Boters paralēli tam, ka ir profesionāls aktieris. Viņa tēvs visu mūžu spēlējis teātri. Reiņa vadītais kolektīvs otro reizi ir izvirzīts reģiona finālā skatē. Bet pārsvarā jaunie režisori labprātāk paliek Rīgā, izvēloties būt kaut vai kādā no daudzajām televīzijām par palīgu palīgu. Visiem kolektīvu vadītājiem jābūt gudriem, bet režisoriem patiešām jābūt gudriem, daudz zinošiem, lasījušiem. Tas atspoguļojas repertuāra izvēlē, skatījumā uz dzīvi.

Repertuārs

Neatrisināma lieta ir autortiesības. Ja ņemam labus ārzemju autoru darbus, uzreiz ir jāmaksā. Oriģināldramaturģija ir tāda, kāda ir. Ja režisoram nav iekšējā filtra, zināšanu un zināmas inteliģences pakāpes, viņš arī nesapratīs, ka Aivara Bankas, Andra Niedzvieža un tamlīdzīgu autoru darbus nevajadzētu ņemt. Ja gribas kaut ko nosacīti vieglu, drīzāk jāizvēlas latviešu klasiķi. Tāpēc Ādolfa Alunāna jubilejas gadā esmu rosinājusi režisoriem pievērsties viņa viencēlieniem. Piemēram, Jaunlutriņu kolektīvs ar režisori Sandru Medni ir iestudējis Alunāna “Draudzes bazāru”, Laura Guntara “Latviešu kāzas”, izvēloties labu repertuāru.

Alunāna gads

Uz labāko Alunāna darbu izrādīšanu Rīgā Dziesmu svētku laikā pretendē 32 kolektīvi. Šīs izrādes neskatījām pirmajā skašu posmā novados. Tās sijāsim tagad – reģionu skatēs. Pricējās, ka ir izdevies veikt kultūrizglītojošu procesu. Līdz šim daudzi zināja tikai dažus Alunāna darbus. No Alunāna muzeja dabūju vecus eksemplārus, ieliku centra mājaslapā. Sākotnēji tas bija vecajā drukā. Pārveidoju mūsdienu valodā, jo cilvēki ir slinki. Līdzko jāņem un jāmēģina tikt galā ar veco druku, tā rodas vēlme atteikties. Mani ļoti iepriecināja Viļānu kolektīvs. Viņiem ir gan latviešu, gan krievu kolektīvs. Latviešu režisore pastāstīja, ka viņa veco druku nemāk lasīt, bet izlīdzējis kolēģis no krievu trupas.

Inguna Spuleniece, “Kurzemnieks”

Latvijas amatierteātros iestudēto lugu TOP 5

- ◆ Andris Niedzviezis “Trīsarpus atraitnes” – 8*
- ◆ Andris Niedzviezis “Dūdene zin!” – 7
- ◆ Aivars Banka “Šedevrs” – 5
- ◆ Anna Brigadere “Sprīdītis” – 5
- ◆ Lelde Stumbre “Burvīgie blēži” – 5

* Cik amatierteātros luga pašlaik ir repertuārā.

Dūdu renesanse suitos

AIVARA VĒTRĀJA FOTO

Daļa no folkloras kopas "Suitu dūdenieki" dalībniekiem (Pauls Leimanis, Santis Vanags, Juris Krafts, Juris Lipsnis un Aleta Lipsne) uzstājas Kuldīgas Mākslas namā tautastērpu un etnogrāfijas izstādes "Latvijas dvēseles raksti" atklāšanā.

1

APMEKLĒ MEISTARKLASES

Arī Etniskās kultūras centra (EKC) "Suiti" vadītājai Dacei Martinovai ideja par dūdu spēlēšanu patikusi, un viņa uzrakstījusi projektu, kurā iegādātas divas dūdas. Tās sākuši apgūt J.Lipsnis un Māris Laizāns, un 2014. gada jūnijā starptautiskajā burdona festivālā Alsungā dūdenieki pirmo reizi oficiāli uzstājušies. J.Lipsnis smeja, ka šodienas skatījumā diez cik kvalitatīva tā reize neesot bijusi: "TV ierakstīja, ka suitu novadā atjaunota dūdošana. Klausos ierakstu un pirmo minūti nevaru saprast, ko tur spēlējam. Šķiet haotiskas skaņas, un tikai pēc brīža var atpazīt "Goda soli"."

D.Martinova uzrunājusi slavenu tautas mūzikas instrumentu meistaru Eduardu Klintu, lai iemāca suitiem spēlēt dūdas. Ar Valsts kultūrkapitāla fonda Kurzemes kultūras projektu konkursa atbalstu un EKC "Suiti" gādību Alsungā sākās dūdu spēles meistarklases. "Brīžiem Eduards mums kā tāds dzenis stundām ilgi kala vienu un to pašu, līdz visiem izdevās. Nofilmējām, kā Eduards spēlē, tad skatījāmies videoierakstā uz viņa pirkstiem un atdarinājām," atceras J.Lipsnis. "Iesākumā instrumentu bija mazāk nekā spēlēt gribētāju. Reiz manas dūdas pamēģināja Anta Puķīte, un viņai uzreiz raisījās melodijas. Atdevu viņai biedrības dūdas, jo man patiešām pielēca ļoti lēni – sapratu, ka jāspēlē tam, kuram sanāk. Bet pats internetā pasūtīju sev bulgāru dūdas, Eduards tās pārbūvēja pēc latviskās tradīcijas."

TAS IR DZĪVESVEIDS

Tā nu dūdu spēle pamazām apgūta, dalībnieki mazliet pamainījušies, jo kāds aizgājis, kāds nācis klāt, un šobrīd folkloras kopā ir viens bundzinieks un seši dūdenieki. "Suitu dūdenieki" pērnajā pavasarī skatē ieguvuši pirmo kategoriju un iekļauti Latvijas digitālajā Kultūras kartē. Kopu vada J.Lipsnis: "Vairāk koordinēju mēģinājumus un organizēju braucienus uz koncertiem." Jaunus gabalus pārējiem varot mācīt ikviens kopas dalībnieks, kuram gadījies noklausīt kādu interesantu meldiņu. Aleta, arī māsa Inta un Anta Puķītes (viena mācās Rīgā, otra Jelgavā, bet brīvdienās, kad atbrauc uz Alsungu, atrod laiku arī dūdu spēlei) spēj skaņdarbus nolasīt no notīm un tad nospēlēt pārējiem, kuri mācās pēc dzirdes.

Santis Vanags sākotnēji sitis bungas, bet nu spēlē dūdas. "Daudz brīva laika man nav, jo esmu Alsungas vidusskolas saimniecības pārzinis, studēju RTU Ventpils filiālē enerģētiku un elektrotehniku un dzīvoju lauku mājā, bet būt šajā kolektīvā man ļoti patīk. Tā ir iespēja ne tikai kopā muzicēt, bet arī satīties ar līdzīgi domājošiem ļaudīm no citām Latvijas vietām, jo bieži mūs aicina uzstāties, piedalīties kādos kopprojektos."

Arī Pauls Leimanis folkloras kopai pievienojies kā bundzinieks, līdz ticis pie savām dūdām. "Māte (ansambļa "Suitu sievas" vadītāja Ilga Leimane – aut.) uzdāvināja, bija jāsāk spēlēt. Dūdošana man ir relaksīvs no ikdienas darbiem. Esmu audējs, amatnieks, arī celtniecībā

strādāju. Par dūdu spēlēšanu varu teikt, ka tā ir mana sirdslieta," saka P.Leimanis.

Šobrīd bungas rībina Juris Krafts. Viņš dzimis Rīgā, dzīvojis Dundagā, pēc tam Jūrkalnē, kur bijis tautas deju kolektīva dalībnieks, dziedājis ansamblī "Maģie suiti", bet nu jau būs divi gadi, kopš dzīvo Alsungā. "Pirms kāda laika Rīgā, Valsts vēstures muzejā, tika rādīts uzvedums "Suitu kāzas", kurā vajadzēja saprecināt alsundznieci ar jūrkalnieku," stāsta Juris. "Es tiku izraudzīts par precināmo jūrkalnieku. Mūs ar Inesi uzvedumā tā saprecināja, ka pēc gada arī dzīvē apprecējamies, un nesen pasaulē nāca mazais Kārlītis. Pievienojos gan "Suitu vīriem", gan dūdeniekiem, jo, lai gan neesmu dzimis suits, man patīk tādām justies, valkāt suitu drānas, dzīvot vietā, kur sevi gandrīz vai par neatkarīgu tautu ir pasludinājuši. Jūtu, ka mani ir tas jūras piekrastes saļūms. Dalība "Suitu dūdeniekos" dod kopienas sajūtu, un tas mums ir dzīvesveids."

J.Lipsnis smeja, ka vēl viens dalībnieks esot, tā teikt, tapšanas stadijā: "Nesen pievienojas Ronalds Veiss, kurš šādu nodomu izteica pēc tam, kad spēlējām viņa kāzās. Ronalds citīgi nāk uz mēģinājumiem, mācās arī patstāvīgi. Tas ir mans sapnis, lai Alsungā būtu septiņi dūdenieki, jo 1860. gadā tieši tik, plus vēl astoņi āžradznieki no mūsdienu Liepājā spēlejuši Krievijas troņmantniekam Aleksandram II." Vadītājam ir aizdomas, ka drīz var nākties meklēt citu bundzinieku, jo arī J.Krafts sācis interesēties par dūdu cenām...

! Dūdas jeb somas stabules ir pūšamais mūzikas instruments. Gaīsa tilpne izgatavota no dzīvnieka (visbiežāk – kazas vai aitas) ādas, tai pievienotas divas vai vairākas stabules.

ARĪ PRAKTISKS PIELIETOJUMS

2016. gada augustā "Suitu dūdenieki" kopā ar E.Klinta vadīto folkloras kopu "Abra", kuras bundziniece Dagnija Pārūpe mācījusi arī bundzinieku Paulu, piedalījušies 22.Starptautiskajā dūdu festivālā Strakonicē (Čehijā). J.Lipsnis pastāsta, ka brauciens bijis kā kolektīva saliedēšanas pasākums. "Tur radās pārliecība, ka varam muzicēt un rādīt, ko darām, arī citiem. Strakonicē vairāk nekā 30 grādu karstumā pusotru stundu gājām gājienā un spēlējām. Tas nozīmē, ka arī mūsu varēšana jau ir izaugusi."

"Suitu dūdenieki" uzstājušies neskaitāmos pasākumos, roksāgā "Atkal Kursā", mākslas un mūzikas festivālā "Bilde", labdarības pasākumos baznīcās, muzicējuši kazās un pat bērēs, spēlejuši danču pavadijumu vietējiem deju kolektīviem. "Tas bija solis uz priekšu, jo dūdas nav domātas, lai spēlētu fonā, kad citi dzer vīnu – tā ir deju mūzika. Senāk taču nespēja uz skatuves, bet gan viens spēlēja dūdas, citi dancoja. Arī šo tradīciju atjaunojam," saka J.Lipsnis, kurš janvārī kā dūdenieks piedalījies Starptautiskajā danču naktī Ģikšos, bet šobrīd lolo ieceri maija beigās Alsungā sarīkot Latvijas dūdenieku pirmo saietu. ■

Jauniešu potenciāls visā krāšņumā

Ilze Klepikova, "Kurzemes Vārds"

Marta vidū Liepājas dzimšanas dienas laikā izskanēs vērienīgs lielkoncerts "Liepāja izAicina" – vienīgais valsts simtgadei veltītais populārās mūzikas notikums, kurā iesaistīti tik daudz jaunieši. Projekts ir īpašs ar to, ka šoreiz jaunieši ir ne tikai lielkoncerta dalībnieki, bet cieši iesaistīti tā veidošanā, rakstījuši scenāriju, plānojuši skatuves vizuālos risinājumus un domājuši par publicitāti.

DEJAS AR ORĶESTRI

Latvijas valsts simtgadē katrs ir aicināts pielikt roku, lai, krājot iniciatīvu pie iniciatīvas, apliecinātu kopīgo spēku un potenciālu. Mūsu nākotne pieder bērniem un jauniešiem. Tāpēc Liepāja dzima ideja par simtgades svētku lielkoncertu "Liepāja izAicina", kurā dziedās, dejos un citus pārsteigumus atklās 14 jauniešu kolektīvi no visas Latvijas, viesosies pazīstami mūziķi, izskanēs jaundarbu pirmatskaņojumi un valdis jauneklīgs svētku noskaņojums.

Lielkoncertam "Liepāja izAicina" septiņi Liepājas kolektīvi uzaicinājuši un izaicinājuši katrs vienu "pretinieku" no citas vietas Latvijā. Katrs kolektīvs gatavo savu īpašo priekšnesumu, ar ko vēlas pārsteigt publiku un otru kolektīvu, kā arī abiem kopīgo. Turklāt jaunieši uzstāsies arī ar kādu skatuves zvaigzni.

Liepājas Pop/Rok skolas ansamblis lielkoncertam izaicinājis Kuldīgas Bērnu un jauniešu centra ģitāristu ansambli, kas aktīvi darbojas tikai divus gadus. Tie ir deviņi ģitāristi no 6. līdz 12. klasei, kuri ģitārspēli apgūst brīvā laikā pie ansambļa vadītājas Sangritas Upenieces. Sadarbība ar Liepājas Pop/Rok skolu kuldīdzniekiem sākusies jau pērn, tāpēc labprāt atsaukušies izaicinājumam piedalīties lielkoncertā "Liepāja izAicina". Tā ir vienreizīga iespēja audzēkņiem būt līdzdalīgiem Latvijas simtgades svētku radīšanā un muzicēt uz lielas skatuves kopā ne tikai ar vienaudžiem, bet arī ar atzītiem mūziķiem. Tāpēc ansamblī valda patīkams satraukums. Kuldīdznieki gatavo gadalaiku poprīju no grupas "Prāta vētra" dziesmām "Plaukstas lieluma pavasaris", "Vēl viena klusā daba", "Rudens" un "Ziemu apēst". Bet kopā ar Pop/Rok skolas ansambli gatavojas atskaņot grupas "The Sound Poets" dziesmu "Kalniem pāri", ko izpildīs, piedaloties tās autoram, grupas solistam Jānim Aišpuram.

Lielkoncertam vienā deju grupā apvienojusies Liepājas Bērnu un jaunatnes centra (BJC) mūsdienu deju studija "Dzintari", ko vada Monta Sprūde, un "Rotaļa", kuras vadītāja ir Aina Apene. Kopā dejos 20meitenes no 8. līdz 12. klasei. Tā kā deļai jāizmanto latviešu autoru mūzika, izvēlēta

Viena daļa jauniešu ir lielkoncerta "Liepāja izAicina" dalībnieki, bet otra – tie, kas pielikuši roku pie tā tapšanas: veidojuši scenāriju, izdomājuši scenogrāfiju un gādā par pasākuma publicitāti. Laiku pa laikam viņi tiekas sapulcēs, kur pārrunā paveikto un vēl darāmo.

Imanta Kalniņa pazīstamā "Pūt, vējiņi!". Mūziku dejotājam atskaņos Liepājas BJC orķestris "Liepāja", kas lielkoncertā piedalīsies arī ar saviem priekšnesumiem. Orķestra pavadībā meitenes dejos pirmoreiz. Pretēji mūzikai, dejas būs ritmiska, tajā saviesies mūsdienu un laikmetīgā dejas. "Rotaļas" un "Dzintaru" apvienotā deju studija par saviem "pretiniekiem" izvēlēsies Tukuma pilsētas modes deju studiju "Demo". Tā kā "Demo" labā līmenī dejo hiphopu, kopīgā dejas būs kontrastu pilna, tajā misies mūsdienu dejas ar hiphopu.

Visticamāk, daudziem jauniešu kolektīviem lielkoncerta projekts būs draudzības aizsākums, un varbūt "Liepāja izAicina" būs aizsākums jaunām sadarbībām.

EKRĀNS KĀ LATVIJAS KONTŪRA

"Liepāja izAicina" ir iespēja jauniešiem savu radošo potenciālu, talantu un darbaspējas apliecināt ne tikai kā dalībniekiem, bet arī kā rīkotājiem. Lielkoncerta veidošana uzticēta profesionālai radošajai komandai un trim dažādu nozaru jauniešu grupām.

Režijas un scenārija veidotāju grupa režisora Intara Rešetina un dramaturģes, scenāristes Rasas Bugavičutes-Pēces vadībā radījusi koncerta scenāriju. "Jaunieši ir kolosāli, enerģijas un izdomas pilni, tieši tādēļ ar viņiem ir tik interesanti un saistoši darboties. Viņi ir nenoslīpēti dimanti. Kopā ar jauniešiem un dramaturģi Rasu Bugavičuti-Pēci esam izskatījuši vairākas tēmas un versijas, kā mēģināt pārsteigt

un iepriecināt skatītājus gan zālē, gan pie TV ekrāniem, un nonācām pie, mūsaprāt, gaumīgi saistoša naratīva," stāsta I.Rešetins. Ar scenāriju galā būs jāietiek pašu jauniešu izvēlētai lielkoncerta vadītājai Dagmārai Legantei, kuras partneris būs pasākumu vadītājs no Liepājas Aigars Kārklīšs.

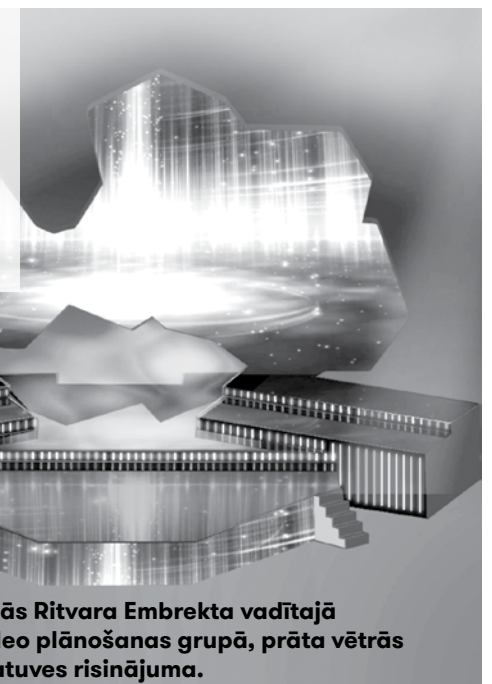
Savukārt komunikācijas un reklāmas grupa kopā ar festivāla "Summer Sound" rīkotāju Lindu Zajarsku strādā, lai par lielkoncertu uzzinātu citi. "Mūsu darbs ir dinamisks, grupa tiekas bieži, jo komunikācijā daudz jāplāno. Jaunieši ir ideju pilni," stāsta L.Zajarska. "Izmantojam jauniešu potenciālu visos līmeņos," par jauniešu aktivitāti gandarīta ir L.Zajarska.

SIA "Šarmants" vadītājs Ritvars Embreks ap sevi pulcināja jauniešus, kuri bija gatavi ļauties vīzijām par to, kāda varētu izskatīties lielkoncerta skatuve. "Tā būs ļoti liela skatuve, Liepāja tādu nebūs redzējusi. Pēdējos mēnešus esam aktīvi strādājuši pie skatuves scenogrāfijas vīzijas un labākā tehniskā risinājuma meklējumiem. 200 kvadrātmetru lielā skatuve būs klāta ar īpašu spoguļgrīdu. Uz šīs skatuves kāps jauniešu kolektīvi un populāri mūziķi no visas Latvijas, tādēļ zīmīgi, ka arī pati skatuve atgādinās milzīgu Latvijas karti, kas reizē strādās kā ekrāns," atklāj R.Embreks. Aktīvi tiks izmantotas arī videoprojekcijas, kuru veidošana uzticēta jauno mediju māksliniecei Annai Meldrājai.

Vērienīgais Latvijas simtgadei veltītais jauniešu koncerts tiks arī filmēts un pārraidīts plašākai auditorijai. ■

KONKURSS

Līdz 7. martam jaunieši no visas Latvijas aicināti pieteikties konkursam "Pilsēta izAicina", ko rīko Liepājas kultūras pārvalde sadarbībā ar Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroju. Konkursa mērķis ir finansiāli atbalstīt jauniešu viesošanos citās Latvijas pašvaldībās ar īpaši izveidotu programmu – koncertu, deju, mākslas performanci, spēli vai kādu citu notikumu, kas uzrunā jauniešu auditoriju un veicina jauniešu līdzdalību, sadarbību un piederības sajūtu savai valstij. Konkursā pieejamais finansējums ir 10 000 eiro, pieteikumus var iesniegt elektroniski, ar konkursa nolikumu var iepazīties mājaslapās www.liepajaskultura.lv un www.lv100.lv. Uzvarētāji tiks paziņoti lielkoncertā "Liepāja izAicina" 16. martā. Bet konkursā atbalstītās ieceres būs jāīsteno no 1. aprīļa līdz 31. decembrim.

Jaunieši, kas darbojas Ritvara Embrekta vadītajā scenogrāfijas un video plānošanas grupā, prāta vētrās nonāca pie šāda skatuves risinājuma.

Lielkoncerts "LIEPĀJA izAICINA"

- Norisināsies **16. un 17. martā** Liepājas Olimpiskā centra arēnā.
- Koncertā piedalīsies **14 kolektīvi** – 7 Liepājas kolektīvi un 7 viņu izaicināti kolektīvi no Rīgas, Tukuma, Ventspils, Ogres, Kuldīgas un Jelgavas.
- Lielkoncerta "Liepāja izAicina" rīkošanā un priekšnesumos piedalās ap **500 jauniešu**.
- Kopā ar jauniešiem uzstāsies mūziķi Uldis Marhilevičs, Valters Pūce, Jānis Aišpurs, Ivo Fomins, Daumants Kalniņš, Viņa, Kristīne Prauliņa, Andris Ērglis, Jānis Driksna, Žoržs Siksnis, Ance Krauze, Aigars Kalviņš, ielu vingrošanas čempions Dainis Laizāns un BMX braucējs Dāvis Dudelis.
- Pasākumu vadīs Dagmāra Legante un Aigars Kārklīšs.
- Skatuve būs **200 kvadrātmetru** liela.
- Lielkoncerta budžets ir **gandrīz 100 tūkstoši eiro** – 40 tūkstoši eiro ir valsts finansējums, 56 551 eiro Liepājas pašvaldības finansējums.

Mūzika

◊ **No 3. līdz 24. martam Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** norisināsies 26. Starptautiskais zvaigžņu festivāls. Tajā līdzās Liepājas Simfoniskajam orķestrim muzicēs latviešu pianisti Raimonds Pauls (attēlā), Vestards Šimkus, Reinis Zariņš, jaunie Dārziņskolas pianisti u.c. mākslinieki, kā arī ārzemju viesi – čellists Rustems Hamidullins, pianists Aleksandrs

Kašpurins, trompetists Sergejs Nakarjakovs, Klaipēdas kamerorķestrī kopā ar vijolnieku Franku Eriku Štadleru un japāņu instrumenta sjo virtuozu Tomoko Kibu.

◊ **3. martā Ventspilī, teātra namā "Jūras vārti"**, notiks Eduarda Rozenštrauha 100. jubilejai veltīts koncerts "Bij vasara toreiz tik zaiga". Tautas dziesmiņieka, atmodas laika simbola un visu laiku visvairāk dziedāto latviešu dziesmu autora melodijas jaunās aranžijās iedzīvinājis Atis Auzāns, bet izdziedās solisti Normunds Rutulis, Dainis Skutelis, Anmary, Normunds Zušs, Kristīna Zaharova un citi.

◊ **16. martā Ventspils Kultūras centrā** ar koncertu

viesosies akordeonu trio "Balcardions" – Radovans Popovs no Serbijas, vairāku starptautisko konkursu laureāte Evija Dūra un latviešu izcelsmes mūziķis Moriss Balaskā (Kanāda). Programmā iekļauti franču komponistu klasiskie skaņdarbi akordeonam, ugunīgie balkānu tautu ritmi, kā arī franču estrādes dziesmas virtuozās apdarēs, mūsdienu populārās un rok-mūzikas skaņdarbi.

◊ **17. martā Liepājas teātrī** ar koncertu "Mēs pārējam uz Tu" viesosies dziedātāja Aija Andrejeva, kas prezentēs savu jauno albumu. Koncertā tiks izdzīvotas un izspēlētas gan jaunajā albumā iekļautās, gan arī visu sen iemīļotās dziesmas.

◊ **23. martā Kuldīgas Kultūras centrā** gaidāms grupas "Līvi" akustiskais koncerts "Bez šķepseļiem". Vienīgais, kas par šo sakāms, – "Līvi" ir mūžam dzīvi un ar jauniem spēkiem turpina pulcēt savus uzticamos klausītājus.

◊ **29. martā Saldus Mūzikas skolas akustiskajā koncertzālē** Valsts akadēmiskā kora "Latvija" koncerts "Latvijas komponisti Latvijas simtgadei". Koncertā skanēs Jāņa Lūsēna, Valta Pūces, Reiņa Sējāna, Jāņa Šipkēvica un citu komponistu jaunradbi, kuros portretētas piecas stihijas – ūdens, uguns, zeme, debesis un mīlestība.

Mantojums

◊ **3. martā Liepājā, mākslas galerijā "Romās dārzis"**, 2018. gada Austrasdienu ietvaros ar Austrasbērnu koncertu tiks ieskandināta topošā "Austras istaba". Ideja par piemiņas istabas veidošanu leģendārajai dziesmiņiecei Austrai Pumpurei radās pēc viņas aiziešanas mūžībā pērn janvārī.

◊ **10. martā Liepājā, folkloras centrā "Namīns"**, notiks folkloras kopas "Vēlava" koncerts "Es dziedāju, gavilēju", veltīts Latvijas simtgadei. Tajā skanēs latviešu komponista Jēkaba Graubiņa no dzimtas sievām un vīriem pierakstītas dziesmas, kas apkopotas krājumā "Grievaltā dziesmu lizda". Tas savākts pagājušā gadsimta vidū kartēs vairs neatrodamā ģeogrāfiskā vietā Grievaltā, tagadējā Bauskas novadā.

◊ **17. martā Talsu novada muzejā** atzīmēs tautas lietišķās mākslas studijas "Dzīpars" 55 gadu jubileju. "Dzīpars" ir viens no senākajiem un tradīcijām bagātākajiem Talsu tautas nama kolektīviem, kurā top smalki rokdarbi dažādās tehnikās. Svētkos rokdarbnieces ļaus ielūkoties unikālā jubilejas izstādē "Viru rakstainie pirkstaiņi".

Māksla

EGONA ŽĪVERTA FOTO

◊ **2. martā Liepājas muzejā** atklās jau 5. ikgadējo izstādi "Pavasara atmoda", kurā ar saviem jaunākajiem darbiem vienkopus pulcēsies Liepājas apkaimes profesionālie un topošie mākslinieki. Izstāde "Pavasara atmoda" ir īpaša ar to, ka darbi tajā netiek žūrēti.

◊ **8. martā Kuldīgas Mākslas namā** tiks atklāta 12 slaveno latviešu mākslinieču kopīga izstāde. Tajā Džemmas Skulmes, Maijas Tabakas, Daces Lielās, Frančeskas Kirkes, Helēnas Heinrihsones, Intas Celmiņas, levas Itneres u.c. mākslinieču darbi.

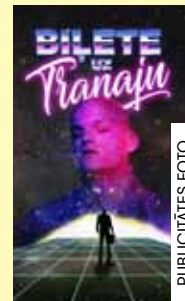
◊ **Līdz 20. martam Kuldīgas vecajā rātsnamā** skatāma pusdienu servīžu izstāde no Rīgas Porcelāna muzeja kolekcijas, savukārt 1. un 3. martā porcelāna māksliniece Sanita Ābelīte aicina uz radošo darbnīcu "Porcelāna krūzīšu liešana". Dalībnieku veikums no 12. marta būs apskatāms īpašā ekspozīcijā.

◊ **No 18. marta Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā** atvērta jauna ekspozīcija, kurā pirmo reizi publiskai apskatei izlikta Jaņa Rozentāla oriģinālu skiču un zīmējumu lielākā kolekcija.

Teātris

◊ **10. martā Liepājas teātrī** pirmizrāde – režisora Ģirta Šoļa muzikāla komēdija pieaugušajiem "Biļete uz Tranaju". Iestudējums būs visai neparasts, jo pārstāv zinātnisko fantastiku – žanru, kas ne pārāk bieži tiek uzvests uz skatuves. Galvenajā lomā Kaspars Kārklīšs.

PUBLICITĀTES FOTO

◊ **19. martā Saldus Mūzikas skolas akustiskajā koncertzālē** varēs noskatīties izrādi-lekciju "No Rozentāla". Piedalās aktieri Rūta Dišlere un Jānis Znotiņš, režisore Paula Pļavniece. Izrāde tapusi, izmantojot mākslinieka rakstītas vēstules laikabiedriem un gleznotāja iemīļotas dziesmas.

◊ **21. martā Ventspilī, teātra namā "Jūras vārti"**, ar Tenesija Viljamsa izrādi "Kaķis uz nokaitēta skārda jumta" viesojas Valmieras drāmas teātris. Režisore Inese Mičule, lomās Rūta Dišlere, Kārlis Freimanis, Mārtiņš Liepa, Ieva Puķe, Skaidrīte Putniņa un Rihards Rudāks.

Citas lietas

◊ **2. martā Talsu novada Jaunpagasta Virbu kultūras namā** jau trešo gadu norisināsies vērienīgs deju pasākums "Mūsdienu deju mozaīka". Tajā piedalīsies deju grupas un individuāli pārstāvji. Šī ir lieliska iespēja redzēt, cik daudz dažādu deju ir Talsu novadā.

◊ **22. martā Kuldīgas Mākslas namā** notiks Kurzemes reģionālā konference "Vēstures atbalsis Latvijas literārajos procesos pēc Otrā pasaules kara".

◊ **29. martā Sabilē** – Lieldienu zaķu gājiens. Piesaistot bērnus no skolas un bērnudārza, ar to tiks ieskandināti tuvojošies svētki. Pasākumā ierasti piedalās ne tikai jaunā paaudze, bet arī vecāki un vecvecāki. Gājiena dalībnieki, rībot bungām un skanot taurēm, dodas cauri pilsētai. Visi ir saposušies un sagatavojušies, sacenšoties ar dažādām zaķu ausīm.